

341.332

ค ๕๖๑ ๗

1 3

ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่เข้าภาพการดูน่าเรื่อง
ต่างกันก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน

ปริญญาโท

ของ

สุกัญญา แหงโสม

๑๓ ก.ย. 2533

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

ธันวาคม 2532

170470

ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่ใช้ภาพการ์ตูนนำเรื่อง
ต่างกันก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน

บทคัดย่อ
ของ
สฤกัญญา แหงโสม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา

ธันวาคม 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ได้รับและได้รับภาพการตูนนำเรื่อง 3 แบบ คือ ภาพการตูนแสดงเนื้อหาย่อ ภาพการตูนแสดงเค้าโครงเรื่อง และภาพการตูนใช้คำถามนำให้คิด ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนวัดหลักสี่ สำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดำเนินการทดลองโดย กลุ่มควบคุมฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยไม่มี การนำเรื่อง กลุ่มทดลอง 1 ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยให้ การนำเรื่องด้วยภาพการตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ กลุ่มทดลอง 2 ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียน โดยให้ การนำเรื่องด้วยภาพการตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง กลุ่มทดลอง 3 ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยให้ การนำเรื่องด้วยภาพการตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด หลังการทดลองได้ใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ชนิด 1 องศาอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า :

1. กลุ่มควบคุม กับ กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และ กลุ่มทดลอง 3 มีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง 3 สูงกว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A COMPARATIVE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT
FROM SCHOOL RADIO PROGRAMS WITH DIFFERENT
TYPES OF ADVANCE CARTOONS

AN ABSTRACT

BY

SUKANYA PANGSOM

A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Technology
at Srinakharinwirot University

December 1989

The purpose of this study was to compare the learning achievement from School Radio Programs with three types of advance cartoons : Abstract - Cartoons, Outline - Cartoons, and Question - Types Cartoons.

The sample consisted of 120 Prathom Suksa VI students of Wat - Luksee School, Bangkhen Bangkok in the academic year of 1989. They were randomly selected and randomly put into one control and three experimental groups. Each group consisted of 30 students.

The control group listened through the radio program without advanced cartoons.

The experimental group I learned from radio program with advanced Abstract - Cartoons.

The experimental group II learned from radio program with advanced Outline - Cartoons.

The experimental group III learned from radio program with advanced Question - Type Cartoons.

Immediately after the lesson, tests were administered. The data were collected and analyzed by One - Way Classification...

The findings were as follows :

1. The learning achievement of the control group were significantly different from experimental group I, II and III at .05 level.
2. The learning achievement of the experimental group III were significantly higher than those of experimental group I at .05 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

(รศ. ชม ภูมิภาค)

..... กรรมการ

(ผศ. สมพร งามอ้อม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ. ชม ภูมิภาค)

..... กรรมการ

(ผศ. สมพร งามอ้อม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์กานต์ วัฒนไฉ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ...10... เดือน ...มกราคม... พ.ศ. 2533

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ชม ภูมิภาค ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพร ฆมอูตม์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ อาจารย์พนิต วัฒน กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์ณัฐ ศรีกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหลักสี่ อาจารย์วิมล นานาวรรณ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและคณาจารย์ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทดลอง และขอขอบพระคุณอาจารย์بانเย็น ฆมศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไผ่ล้อม อาจารย์สมนึก สุริยวงศ์ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์ที่ได้ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในการทดลอง เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ประทีน คล้ายนาค ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริพงศ์ พยัณมรัมย์ จากภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากรและคุณจารุพร สูงสว่าง จากศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลอง

ขอขอบคุณ คุณารเพชร เพชรรุ่ง คุณวิภา ฌมศิริอาภรณ์ และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญานิพนธ์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษา จนทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

คุณความดีและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องกราบทูลพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณเดือนเพ็ญ แหงโสม ที่เป็นกำลังใจและส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุกัญญา แหงโสม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	4
ความสำคัญของการศึกษา	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประเภทของรายการวิทยุการศึกษา	7
รูปแบบของรายการวิทยุ	7
ละครวิทยุกับการเรียนการสอน	9
หลักเกณฑ์พิจารณาละครวิทยุที่ดี	9
ละครวิทยุกับสื่อประเภทเทปบันทึกเสียง	10
การนำเรื่อง	12
การวิจัยเกี่ยวกับการนำเรื่อง	13
ความหมายและประเภทของการ์ตูน	19
การ์ตูนประกอบการเรียนการสอน	20
การวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน	22
สรุปเอกสารและผลการวิจัยที่นำไปสู่หัวข้อการวิจัย การกำหนดตัวแปร และการตั้งสมมุติฐาน	23
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	24

3	วิธีดำเนินการทดลอง	25
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	26
	การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ	26
	การดำเนินการทดลอง	28
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
5	บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	36
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	36
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	36
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	36
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	38
	อภิปรายผล	38
	ข้อเสนอแนะ	40
	บรรณานุกรม	42
	ภาคผนวก	48
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 คุณภาพแบบทดสอบ	28
2 แบบแผนการวิจัย	29
3 ค่าสถิติพื้นฐานผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง	32
4 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง	33
5 ผลการทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้เป็นรายคู่	34
6 แสดงค่า P , r ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบเรื่อง ยังไม่สายเกินไป	50

ภูมิหลัง

วิทยุการศึกษา เป็นสื่อการสอนที่ต้องใช้การรับรู้ด้วยการฟังหรือโสตสัมผัสการฟังเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งของการเรียนรู้ เป็นสื่อสากลทั้งเด็กและผู้ใหญ่ในการรับรู้ประสบการณ์ และถ่ายทอดความคิด คุณค่า ตลอดจนความซาบซึ้งในศิลปะ เปเร็อง กุซท์ (2519 : 54) ได้ประมวลการวิจัยเกี่ยวกับวิทยุและการบันทึกเสียง แล้วได้สรุปแนวคิดว่า โดยทั่วไปวิทยุและการบันทึกเสียงอย่างน้อยที่สุด ก็สามารถให้ผลดีทัดเทียมกับการสอนแบบเดิม

สื่อประเภทนี้ได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษาอย่างกว้างขวาง เช่น วิทยุโรงเรียน ห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยจัดรายการต่าง ๆ หลายรูปแบบ ชม ภูมิภาค (2520 : 18 - 19) ได้แบ่งรายการวิทยุการศึกษาไว้ 4 ประเภทได้แก่ รายการเพื่อการสอนในห้องเรียนโดยตรง รายการเสริมการสอนในห้องเรียน รายการศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นแบบแผน และรายการศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่เป็นแบบแผน รายการทุกประเภทเหล่านี้มีรูปแบบการนำเสนอในรายการแต่ละรายการแบบต่าง ๆ กัน โดยอาศัยพื้นฐานตามลักษณะวิชา ความมุ่งหมาย และประชากรกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบการนำเสนอ แบบละครเป็นแบบที่ใช้มากแบบหนึ่ง (ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา. 2523 : 39 - 48) สดิส พันธุมภณ (2516 : 4) กล่าวถึงความสำคัญของการละครว่า ถ้าทำได้อย่างถูกต้องก็น่าจะเกิดประโยชน์อย่างมากสำหรับเยาวชนที่จะพัฒนาความคิด ความอ่าน รสนิยม จิตใจ และความรู้ความสามารถต่าง ๆ เด็กสนใจละครทุกประเภท เพราะละครให้ชีวิตชีวาสนุกสนาน และให้เห็นการกระทำหรือภาพพจน์ ละครวิทยุได้รับความนิยมทั้งเด็ก และผู้ผลิต เพราะผลิตง่าย และสามารถปรับประยุกต์กับทุกสถานการณ์ ละครวิทยุสามารถสร้างทำเรื่องให้ประทับใจหรือเร้าอารมณ์โดยดนตรี เสียงประกอบ บทบาท (คำพูด) ของตัวละคร และบทละคร (Callahan. 1948 : 112 - 113)

ละครวิทยุ (radio or audio drama) เป็นประสบการณ์ทางโสตสัมผัสอาศัยเสียงพูด เสียงดนตรี และเสียงประกอบในการดำเนินเรื่อง และสร้างอารมณ์ประทับใจแก่ผู้ฟัง จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะในการฟัง ความสามารถทางภาษา และความเข้าใจของผู้ฟังด้วย เพื่อผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อเรื่อง และสร้างจินตภาพ (mental image) จึงจะเกิดความซาบซึ้งและคล้อยตามเนื้อเรื่อง การเสนอบทละครวิทยุจึงจะบรรลุเป้าประสงค์ได้ดี (Hall. n.d. Citing, Herlock. 1956 : 354) ดังนั้นการนำสื่อประเภทวิทยุไปใช้ในการจัดการศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จบรรลุจุดหมายได้นั้นนอกจากขึ้นอยู่กับทางด้านการผลิต ความสามารถด้านต่าง ๆ ของผู้ฟังดังกล่าวมาแล้ว การเตรียมความพร้อมให้เด็ก ก่อนที่จะมีการฟังรายการวิทยุก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการนำเข้าสู่บทเรียน หรือการนำเรื่อง เพื่อเป็นการเตรียมโครงสร้างความคิด (Cognitive Structure) เกี่ยวกับเรื่องที่จะฟัง และเป็นการกระตุ้นเร้าให้ผู้ฟังเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาความรู้ต่อไป

การนำเรื่องหรือการให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าก่อนการสอน (advance organizers) เป็นสิ่งช่วยปรับโครงสร้างระบบความคิดของบุคคลให้เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ และความจำข้อมูลที่จะรับใหม่ในสาขาเดียวกันอย่างมีความสัมพันธ์กัน ถ้าโครงสร้างในระบบความคิดจัดลำดับไว้เหมาะสมชัดเจน และมีความมั่นคงไว้ก่อนแล้วจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีและจำได้แม่นยำ แต่ในทางตรงข้ามถ้าโครงสร้างในระบบความคิดจัดลำดับสับสนไม่ชัดเจนหรือไม่ได้สร้างให้เกิดสมาธิไว้ก่อน บุคคลจะรับรู้และจดจำความรู้ใหม่ได้น้อยหรือไม่ยอมรับรู้เลย (Ausubel. 1968 : 26 - 27) ดังนั้นความคิดรวบยอดจึงเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนการสอนที่มนุษย์จะคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความคิดรวบยอดเป็นสำคัญ (Desse. 1967 : 415)

ในการเรียนการสอน การให้การนำเรื่องหรือการจัดความคิดรวบยอด (Organizers) ทำให้ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบการรับรู้และการเรียน หรือจัดระเบียบประสบการณ์เดิมของเขาสอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี (เบรื่อง กุฎ. 2528 : 1 - 2) ทำให้เกิดความรู้ได้ง่ายขึ้น โดยการสัมพันธ์ความรู้เก่าของผู้เรียนให้เชื่อมโยงกับความรู้ที่จะเรียนต่อไป (Edward. 1977 : 4114 - A) ทั้งยังช่วยเสริมความเข้าใจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และเกิดความคงทนในการเรียนรู้เนื้อหาสาระ (เอ็ดมุน จตุรธำรง. 2521 : 10) การเรียนที่มีการนำเรื่องหรือ

การให้ความคิดรวบยอดล่วงหน้าผู้เรียนจึงมีความเข้าใจเรื่องที่เรียนดีกว่าการเรียนที่ไม่มีการนำเรื่อง (Scandura and Wells. 1967 : 295 - 301. Parasi. 1977 : 2730 - A) และผู้เรียนจะเกิดสัมฤทธิ์ผลต่อการเรียนอย่างน่าพอใจ (เมธี ปิสันธานนท์ และนาคยา ภัทรแสงไทย 2523 : 131 - 132) ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านต่างก็ค้นคว้าหารูปแบบวิธีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ ไปใช้ร่วมกับสื่อหลาย ๆ ชนิด เพื่อให้ได้วิธีการที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นก่อนการสอนหรือการเสนอข้อความรู้ ผู้สอนที่ดีจึงต้องเตรียมการรับรู้และการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยเทคนิควิธีการ รวมถึงการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาช่วยทำหน้าที่แทน โดยมีทั้งภาพ เสียง และอักษรประกอบเพื่อให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เป็รื่อง ฤทธ. 2528 : 1 - 2) พร้อมทั้งเป็นการกระตุ้นความสนใจให้เกิดความต้องการที่จะเรียนเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้น ผลที่เกิดขึ้นก็คือ การเรียนการสอนจะง่ายขึ้น (เมธี ปิสันธานนท์ และนาคยา ภัทรแสงไทย. 2523 : 131 - 132)

ในการเตรียมการรับรู้ และการเรียนรู้โดยใช้ภาพ ภาพการ์ตูน เป็นภาพชนิดหนึ่งที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากภาพการ์ตูนเป็นภาพอย่างง่าย ๆ ประกอบขึ้นด้วยส่วนที่จำเป็นเท่านั้น สามารถจะเน้นหรือชี้เฉพาะลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้จำได้ หรือแสดงลักษณะที่เด่น ๆ ได้มากกว่าภาพที่ถ่ายจากของจริง (Wittich and Schuller. 1962 : 340) การ์ตูนมีคุณค่าอย่างมากในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ว่าเป็นจำนวนมากได้รับประโยชน์จากการใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนและด้วยเหตุนี้ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาจึงลงความเห็นว่างานภาพการ์ตูนมีคุณค่าในการศึกษาอย่างไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะการ์ตูนมีคุณสมบัติที่ช่วยดึงดูดและเร้าความสนใจของเด็กอย่างเห็นได้ชัด ความสะอาดและน่าขบขันของการ์ตูนจะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นไม่เบื่อหน่าย (Kinder. 1959 : 150 - 153) วิททิช และ ชูลเลอร์ (Wittich and Schuller. 1968 : 138) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้การ์ตูนไว้ประการหนึ่งว่า ใช้เพื่อการจูงใจ เพราะโดยธรรมชาติของการ์ตูนที่ดีย่อมเป็นที่เข้าใจของผู้ดูอยู่แล้ว จึงเหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องจูงใจได้เป็นอย่างดีในการเริ่มบทเรียน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการนำเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูนก่อนการสอนละครวิทยุการศึกษา จะช่วยเสริมความเข้าใจ และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เนื้อหาสาระ โดยเฉพาะละครวิทยุที่ผู้เรียนต้องใช้สื่อสัมผัสเพียงอย่างเดียว ถ้าเพลงหรือไม่ตั้งใจฟัง

ตอนหนึ่งตอนใดแล้ว การรับรู้จะไม่ปะติดปะต่อและจะเกิดการเรียนรู้ที่ผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้นถ้าใช้วิธีการนำเรื่องโดยใช้วิธีการนำเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูนจะเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ทำให้การสนทนาชีวิตชีวา ได้รับความสนใจผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นและปัญหาได้ทันที (สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2523 : 279 - 280)

การนำเรื่องหรือสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นคำพูด ภาพ หรือสิ่งพิมพ์ก็ตาม เมื่อนำมาเสนอแก่ผู้เรียนแล้ว จะทำหน้าที่ส่วนใหญ่ดังนี้ (เปรี๊ญ กุฎ. 2528 : 1 - 2)

1. บอกให้ผู้เรียนทราบเนื้อหาอย่างย่อก่อน
2. บอกให้ผู้เรียนทราบเค้าโครงของเรื่อง หรือแนวคิดอย่างสังเขปก่อน
3. ป้อนคำถามหลัก ๆ หรือคำถามนำให้คิด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิธีการนำเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูนก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน ซึ่งเสนอเป็น 3 แบบ คือ ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด จะมีผลการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และประกอบกับยังไม่มีผู้ใดเคยทำการศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงหวังว่าผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และแนวทางในการสร้างรูปแบบการนำเรื่องสำหรับรายการวิทยุโรงเรียนต่อไป.

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช้และไม่ใช้ภาพการ์ตูนนำเรื่อง 3 แบบ คือ แบบแสดงเนื้อหาย่อ แบบแสดงเค้าโครงเรื่อง และแบบใช้คำถามนำให้คิด ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ผู้ใช้สื่อการสอนได้หลักการและแนวทางในการนำเรื่องเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ก่อนการเสนอรายการวิทยุโรงเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ภาพการ์ตูนเป็นภาพการ์ตูนลายเส้นขาว - ดำที่มีรายละเอียดพอสมควร วาดด้วยปากกา ซึ่งมีรูปร่างลักษณะเป็นแบบเฉพาะตัวของผู้อาวุโส และมีตัวอักษรประกอบ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหลักสี่ สำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 120 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงพอต่อการทดลอง แล้วแบ่งกลุ่มทดลองเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการนำเสนอเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูน 3 แบบ

2.1.1 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ

2.1.2 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง

2.1.3 ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3. เนื้อหาที่จะศึกษา กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หมวดจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การไม่ลองและเสพติด โดยสร้างเป็นบทละครวิทยุชื่อเรื่องว่า "ยังไม่สายเกินไป" ซึ่งนำมาจากศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนำเรื่อง หมายถึง การให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้า
เนื้อเรื่องซึ่งในที่นี้ใช้วิธีการนำเรื่อง 3 แบบ คือ
 - 1.1 วิธีการนำเรื่องที่ใช้ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ
 - 1.2 วิธีการนำเรื่องที่ใช้ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง
 - 1.3 วิธีการนำเรื่องที่ใช้ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด
2. ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ หมายถึง ภาพการ์ตูนจำนวนหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องละครวิทยุโรงเรียน ซึ่งนำมาเรียบเรียงให้สัมพันธ์กันเป็นเรื่องย่อ
3. ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง หมายถึง ภาพการ์ตูนจำนวนหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหัวข้อความคิดจากเนื้อเรื่องละครวิทยุโรงเรียน ที่ได้แยกแยะอย่างเป็นระเบียบเรียงตามลำดับเนื้อหา และสัมพันธ์กันเป็นโครงเรื่อง
4. ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด หมายถึง ภาพการ์ตูนจำนวนหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลำดับความคิดสำคัญของเนื้อเรื่องละครวิทยุโรงเรียน โดยให้มีลักษณะเป็นคำถามนำให้คิด
5. ละครวิทยุโรงเรียน หมายถึง ละครวิทยุซึ่งผู้วิจัยนำมาจากศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาเป็นบทละครที่ใช้ชื่อเรื่องว่า "ยังไม่สายเกินไป" ซึ่งจะบันทึกการลงบันทึกในเทปคาสเซต (cassette tape) มีความยาวตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่องประมาณ 15 นาที โดยบทละครเรื่องนี้เป็นเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หมวดจริยศึกษา เรื่องการไม่ลองและเสพติด ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
6. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการตอบข้อสอบวัดพฤติกรรม ด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ หลังจากการฟังละครวิทยุโรงเรียน เรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" ของผู้เรียน ทั้ง 4 กลุ่ม ที่มีการนำเรื่องต่างกัน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบทันทีหลังจากฟังละครวิทยุโรงเรียนจบ ซึ่งวัดออกมาเป็นค่าคะแนนด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของรายการวิทยการศึกษา

วิทยการศึกษาเป็นสื่อการศึกษาที่มีคุณค่ายิ่ง เพราะเป็นสื่อที่สามารถผลิตได้ง่าย และสะดวกแก่การนำไปใช้ ทั้งยังเป็นสื่อที่ผู้ฟังสามารถฟังได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา และสถานที่ ด้วยเหตุนี้วิทยการศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษารูปแบบ และสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์การนำไปใช้ในการศึกษาได้แตกต่างกันไป

ชม ภูมิภาค (2520 : 18 - 19) ได้แบ่งรายการศึกษาของวิทยไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1. รายการเพื่อการสอนในห้องเรียนโดยตรง (Direct Classroom Teaching)
2. รายการเสริมการสอนในห้องเรียน (Supplementary Classroom Teaching)
3. รายการศึกษาผู้ใหญ่ที่เป็นแบบแผน เป็นการสอนเพื่อเลื่อนระดับความรู้ในขั้นต่าง ๆ

รวมทั้งมหาวิทยาลัยเปิด หรือมหาวิทยาลัยทางอากาศ

4. รายการศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่เป็นแบบแผน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป

รูปแบบของรายการวิทย

ในการจัดทำรูปแบบรายการวิทย ย่อมต้องคำนึงถึงลักษณะของเนื้อหาจุดมุ่งหมาย และความสนใจของผู้ฟัง รูปแบบของรายการวิทยจึงแตกต่างกันออกไป ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งรูปแบบรายการวิทยดังนี้ (2501 : 80 - 103)

1. แบบพูดบรรยายล้วน (Straight Talk) มีคำพูดบรรยายตลอดได้เนื้อหา มาก ใช้เวลาน้อย

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการเชิญบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือมีความชำนาญ
พยานทางใดทางหนึ่ง อาจเป็นคนเดียวหรือสองคนก็ได้

3. แบบอภิปรายเป็นคณะหรือโต๊ะกลม (Panel or Round Table) เป็นแบบที่เปิด
โอกาสให้แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกัน ทำให้ผู้ฟังเกิดความคิดเห็นในหลายแง่มุม ผู้เข้าอภิปราย
ต้องมีความรู้หรือความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ

4. แบบบันทึกเหตุการณ์จริง (Actuality or on-the-spot) เป็นการถ่ายทอดหรือ
บันทึกเสียงจากสถานที่แหล่งเกิดเหตุการณ์

5. แบบแข่งขันตอบปัญหา (Quiz Bee) เป็นการตั้งคำถามให้ผู้ร่วมรายการเป็นผู้ตอบ
เป็นปัญหาที่เหมาะสมหรือเกี่ยวข้องกับผู้ฟังด้วย

6. แบบถกแถลงปัญหาหรือโต้แย้ง (Form or Debate) เป็นแบบที่ต้องมีประธานหรือ
ผู้ดำเนินการให้ผู้เข้าร่วมรายการให้เหตุผลโต้แย้งเพื่อให้เกิดความคิดหลายแง่หลายมุม

7. แบบการละคร (Dramatization) เป็นแบบการแสดงด้วยเสียงคน เสียงดนตรี
เสียงประกอบให้เกิดภาพพจน์ในความคิดของผู้ฟังถึงเรื่องราวที่ดำเนินไป

8. แบบสาธิต (Demonstration) เป็นแบบเรียนทางวิทยุที่ครูและนักเรียนมีส่วนร่วม
ตามบทกระจายเสียงที่กำลังรับฟัง บางครั้งผู้ฟังต้องใช้อุปกรณ์ประกอบด้วย รายการบางครั้งหยุด
เป็นช่วง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังได้กระทำ

9. แบบดนตรี (Music) ใช้ประกอบบทเรียนเพื่อสร้างอารมณ์ให้เพลิดเพลินและเป็น
ตัวบทเรียน

10. แบบห้องเรียนจำลอง (Classroom Pick-up) เป็นลักษณะการถ่ายทอดเสียง
จากห้องเรียนที่มีครูกำลังสอนนักเรียนปกติ

ละครวิทยุกับการเรียนการสอน

ละครวิทยุ (Audio Drama) เป็นประสบการณ์ทางโสตสัมผัสซึ่งสามารถจะเสนอผ่านสื่อประเภทวิทยุและเครื่องบันทึกเสียงต่าง ๆ ละครวิทยุได้รับความนิยมจากผู้ฟังอย่างกว้างขวาง และแผ่ขยายอิทธิพลสู่วงการต่าง ๆ โดยเฉพาะในวงการศึกษาก็ได้มีการจัดทบทเรียนรูปแบบละคร เพราะผู้เขียนบทละครสามารถถ่ายทอดความคิดเห็น ความรู้สึกและอารมณ์ลงไปได้ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกตื่นเต้น คล้อยตามหรือจดจำได้ดี

คาลาฮาน (Callahan. 1948 : 112) ได้กล่าวถึงละครวิทยุว่าเด็กสนใจละครทุกประเภท เพราะละครให้ชีวิตชีวาสนุกสนานจริงสมจริง และให้การกระทำหรือเกิดภาพพจน์ ละครวิทยุได้รับความนิยมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพราะผู้ผลิตสามารถผลิตง่าย และสามารถปรับประยุกต์กับทุกสถานการณ์ ละครวิทยุสามารถสร้างเนื้อเรื่องให้ประทับใจ หรือเร้าอารมณ์โดยดนตรี เสียงประกอบ และบทละคร (Script) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ บลิชเชน (Blishen. 1969 : 206 - 209) ว่าละครทางการศึกษาช่วยให้การสื่อความหมายแบบจินตนาการ สมมุติเป็นบุคคลต่าง ๆ การละครยังเป็นสิ่งเร้าที่นำต้นตอของเด็ก ในการพัฒนาการด้านภาษา และเป็นกิจกรรมที่มีแรงผลักดันให้เด็กเกิดการเลือกตัดสินใจในการปรับปรุงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยตามตัวละครที่ตนชอบและประทับใจ ด้วยคุณค่าของละครดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับพุทธศักราช 2521 ได้บรรจุบทละครวิทยุไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทยด้วย เช่น บทละครเรื่อง "หางว้าว" ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล (กมววิชาการ. 2521 : 19, 53, 163)

หลักเกณฑ์พิจารณาละครวิทยุที่ดี

คาลาฮาน (Callahan. 1948 : 113) ได้วางหลักเกณฑ์พิจารณาละครวิทยุที่ดีดังต่อไปนี้

1. ตัวละครแต่ละตัวมีบทบาทเด่นและสำคัญพอ
2. ตัวละคร เกกหรือตัวละครสำคัญมีบทบาทเด่น สำคัญ และมากพอในเรื่อง

3. ตัวละครแต่ละตัวใช้น้ำเสียงเพื่อให้เกิดอารมณ์ บรรยายภาค ภาพพจน์แก่ผู้ชมได้
4. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร จาก บรรยายภาค กระจ่างชัดด้วยการกระทำ (บท)

และคำพูดของตัวละครแต่ละตัว

5. ตัวละครทุกตัวในฉากแต่ละฉากแสดงออกด้วยบทสนทนา
6. การสนทนาแต่ละบทช่วยในการสร้างภาพพจน์ของฉากและอาภักิริยาดำเนินเรื่อง

เหมือนธรรมชาติวิสัย

7. บทสนทนาแต่ละตอนดำเนินเรื่องได้เร็ว หลีกเลียงการรวน หรืออยู่กับที่
8. บทสนทนาดีพอที่จะอธิบายการกระทำที่เกิดขึ้นในแต่ละฉาก
9. มีการดำเนินเรื่อง การเปลี่ยนฉากสู่ฉาก กระทำได้เร็วและเหมาะสมกับประสิทธิภาพ
10. บทสนทนาจะสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับสถานที่ เวลา และสามารถเลียงอารมณ์ผู้ฟังให้

ติดตามตลอดเรื่อง

ละครวิทยุกับสื่อประเภทเทปบันทึกเสียง

ละครวิทยุสามารถเสนอผ่านสื่อประเภทเสียง เช่น แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง (tape or cassette recorded medium) และสื่อวิทยุ บทละครวิทยุ ที่จะเสนอผ่านสื่อวิทยุนี้ อาจใช้แสดงละครวิทยุสด หรืออยู่ในรูปสื่อแผ่นเสียง หรือสื่อเทปบันทึกเสียง สำหรับสื่อประเภทแผ่นเสียงไม่นิยมบันทึกบทละคร เพราะต้นทุนสูง และกระบวนการผลิตกระทำได้ยาก ดังนั้นสื่อประเภทเทปบันทึกเสียงจึงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางกว่า เพราะสามารถบันทึกหรือสับเสียงได้ ง่ายและเก็บรักษาได้ง่ายทั้งเป็น cassette, cartridge, reel to reel tape

เดล (Dale. 1955 : 297 - 298) ได้กล่าวถึงสื่อประเภทบันทึกเสียงดังนี้

1. เป็นสื่อที่สามารถทำการสื่อความหมายสองทิศทาง (two - way communication) โดยครูสามารถจะเป็นผู้ร่วมกิจกรรมหากนักเรียนไม่เข้าใจ หรือต้องการซักถามโดยการหยุดเทปหรือแผ่นเสียงแล้วเปิดโอกาสซักถาม

2. เป็นสื่อที่สามารถจัดปัญหาเรื่องตารางออกอากาศของวิทยุกับตารางเรียนในชั้น โดยที่สามารถนำไปใช้ได้ทุกเมื่อที่ต้องการ
3. เป็นสื่อที่สามารถเปิดรับฟังซ้ำได้ หรือเปิดฟังทบทวนได้ และสามารถใช้ในการประเมินผล
4. เป็นสื่อที่สามารถนำประกอบสื่ออื่นให้ได้มิติของการรับรู้ (perception dimension) ของสื่ออื่น ๆ
5. เป็นสื่อที่สามารถบันทึกเองได้ (เฉพาะเทปบันทึกเสียง) และลบออกเมื่อไม่ต้องการ
6. เป็นสื่อที่สามารถให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์ในจินตนาการ (mental image) ได้อย่างดี

การนำเรื่องหรือการให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าเนื้อเรื่อง

การนำเรื่องเป็นสิ่งที่เตรียมโครงสร้างของระบบความคิดให้ผู้เรียนช่วยเสริมความเข้าใจ ทำให้ผู้เรียนมองเห็นขอบข่ายของเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ และช่วยรวมเนื้อหาในเรื่องที่จะเรียน และรวบรวมความคิดให้สัมพันธ์กับเรื่องที่มีอยู่แล้วในโครงสร้างของระบบความคิดเดิมให้เข้ากัน (Ausubel. 1968 : 81 - 83)

เอทเธอร์ราซิงค์ (Ethireerasingam. 1971 : 235 - A) ได้กล่าวถึงความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดเป็นองค์ประกอบในโครงสร้างระบบความคิด โครงสร้างระบบความคิดของบุคคลจะจัดลำดับความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่งไว้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และจำข้อมูลใหม่ ๆ ในสาขาเดียวกัน จะทำหน้าที่บ่งชี้ความเที่ยงตรงและความเข้มชัดถึงความหมายของสิ่งที่จะเรียนรู้ซึ่งผ่านเข้ามาในขอบข่ายของความคิด (Cognitive Field)

กระบวนการเช่นนี้ถือว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดโดยธรรมชาติถ้าโครงสร้างของระบบความคิดจัดลำดับไว้เหมาะสมชัดเจนและมีความมั่นคงแล้วการเรียนรู้ใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นได้ดี และจดจำได้แม่นยำ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าระบบความคิดจัดลำดับสับสนไม่ชัดเจนและมั่นคงแล้วผู้เรียนจะรับรู้และจำความรู้ใหม่ได้น้อยหรือไม่ยอมรับรู้เลย ดังนั้นจึงต้องหาวิธีที่จะทำให้อำนาจของระบบความคิดมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้ง่ายขึ้น (Ausubel. 1968 : 26 - 27) ซึ่งทั้งการเรียนรู้และความคงทนในการจำนี้เราสามารถช่วยเหลือผู้เรียนได้โดยการจัดข้อความชี้แนะแนวทางเพื่อทำให้โครงสร้างระบบความคิด (Cognitive Field) เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียน (Ausubel. 1968 : 148) การจัดข้อความชี้แนะผู้เรียน ถ้าจัดไว้ล่วงหน้าบทเรียนเรียกว่า การนำเรื่อง (introductory) หรือการให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าเนื้อเรื่อง (Lawton. 1977 : 27)

โปรเกอร์ และคนอื่น ๆ (Proger and others. 1970 : 25) ได้แบ่งการนำเรื่องตามช่วงเวลาของการให้สิ่งช่วยจัดให้เกิดความคิดรวบยอดในการสอนออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. ให้ล่วงหน้าการสอน (Advance Organizers)
2. ให้ระหว่างการสอนดำเนินอยู่ (Concurrent Organizers)
3. ให้ตอนท้ายการสอน (Post Organizers)

*
โปรเกอร์ ยังได้จำแนกแบบของการนำเรื่องออกเป็น 4 ชนิด

1. เรื่องย่อ (Content Abstract)
2. โครงเรื่อง (Sentence Outline)
3. คำถามถูกผิด (True - False Pretest)
4. คำถามแบบเติมคำ (Completion Pretest)

นอกจากนี้ ลูคัส (Lucas. 1972 : 3390 - A) ได้กำหนดชนิดของสิ่งที่ช่วยในการจัดความคิดรวบยอดตามลักษณะของการช่วยจัดความคิดรวบยอดและการรับรู้ได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. ชนิดโสตสัมผัส (Audio Organizers)
2. ชนิดจักษุสัมผัส (Visual Organizers)
3. ชนิดที่เป็นข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ (Written Organizers)

การวิจัยเกี่ยวกับการนำเรื่อง

ออสซูเบล ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลของการให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้า เนื้อเรื่อง โดยได้ทดลองค้นคว้ารวมสามครั้ง ครั้งแรก ออสซูเบลได้ค้นคว้าวิจัยด้วยตัวของเขาเอง โดยตั้งสมมุติฐานว่าการเรียนรู้และความคงทนในการจำเนื้อเรื่อง ที่มีความหมายแก่ผู้อ่านและผู้อ่านไม่คุ้นเคยมาก่อนจะง่ายขึ้น ถ้าให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดชนิดเรื่องย่อที่มีใจความตรงกับเรื่องไว้ก่อนบทเรียนหรือก่อนเสนอบทเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 4 จำนวน

120 คน กำหนดให้กลุ่มทดลองศึกษาบทความที่มีบทยอตรงกับเนื้อเรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุมอ่านบทความที่มีบทยอไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่อ่านบทความที่มีบทยอตรงกับเนื้อเรื่องมีผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำเนื้อเรื่องได้ดีกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง (Ausubel. 1960 : 267 - 272)

ออสซูเบล ศึกษาร่วมกับฟิตสเจอราลด์ (Ausubel and Fitzgerald. 1961 : 266 - 274) โดยร่วมกันศึกษาค้นคว้าถึงผลของการให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอด 3 แบบ ก่อนการอ่าน เป็นครั้งที่สอง คือ

1. แบบมีบทยอแบบเปรียบเทียบ (Comparative Organizers)
2. แบบมีบทยอที่มีใจความตรงกับเนื้อเรื่อง (Expository Organizers)
3. แบบมีบทยอที่กล่าวถึงที่มาของเรื่อง (Historical Organizers)

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย จำนวน 155 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ทดลอง ให้ศึกษาบทความที่มีสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดแต่ละแบบหลังจากอ่านจบแล้ว 3 วัน จึงทดสอบ พบว่า การอ่านบทความที่มีบทยอแบบเปรียบเทียบจะส่งผลต่อการเรียนรู้และการจำสูงกว่าแบบอื่น หลังจาก นั้น 10 วันต่อมา ทดสอบการเรียนรู้และการจำอีก พบว่า การอ่านบทความที่มีบทยอแบบเปรียบเทียบ และแบบที่มีบทยอตรงกับเนื้อเรื่องจะให้ผลการเรียนรู้และการจำสูงกว่าบทความที่มีบทยอกล่าวถึงที่มาของเรื่อง

ต่อมาในปี ค.ศ. 1962 ออสซูเบล และฟิตสเจอราลด์ (Ausubel. and Fitzgerald. 1962 : 243 - 249) ได้ร่วมกันเสนอผลการค้นคว้าวิจัยอีกฉบับหนึ่ง จากการที่ได้ค้นหาผลของการให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้าบนหน้าเรียน งานเรื่องการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยเนื้อเรื่องที่ให้ศึกษานั้น เป็นชุดต่อเนื่องกันและเกี่ยวข้องกัน แต่ไม่สัมพันธ์กับความรู้เดิมที่เคยเรียนมาก่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยให้กลุ่มทดลองศึกษา บทความที่มีการให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้า เนื้อเรื่องที่เป็บทยอที่มีใจความตรงกับเนื้อเรื่อง ส่วนกลุ่มควบคุมอ่านบทความที่ไม่ให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้า เนื้อเรื่องชนิดที่เป็นบทความที่มีใจความไม่ตรงกับเนื้อเรื่อง

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มสองกลุ่มจะเห็นได้ชัดเจนในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่ำ ซึ่งผู้วิจัยทั้งสองให้เหตุผลว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาต่ำนั้นมีความสามารถในการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องต่ำ ขณะที่กลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาสูงจะสามารถจัดความคิดรวบยอดของเนื้อหาใหม่ได้โดยอัตโนมัติ ฉะนั้นเด็กที่มีความสามารถทางภาษาต่ำจึงต้องการเครื่องช่วยในการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องในการอ่าน หรือการศึกษาข้อความที่มีรายละเอียดมาก ๆ

โปรเกอร์ และคนอื่น ๆ (Proger and others. 1970 : 28 - 33) ได้ร่วมกันเสนอผลการวิจัยที่ได้ค้นหาผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการให้สิ่งที่ช่วยจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้า หรือก่อนบทเรียนในลักษณะต่าง ๆ กันดังนี้

1. แบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเนื้อเรื่อง (Paragraph Abstract)
2. แบบบอกโครงเรื่อง (Sentence Outline)
3. แบบมีข้อทดสอบแบบถูกผิดก่อนอ่านเนื้อเรื่อง (True - False Pretest)
4. แบบให้เติมคำให้สมบูรณ์ก่อนอ่านเนื้อเรื่อง (Completion Pretest)

ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 124 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มทดลอง แต่ละกลุ่มยังแบ่งเป็นระดับความสามารถทางภาษากลุ่มละ 5 ระดับ คือระดับความสามารถทางภาษาต่ำสุด ต่ำ ปานกลาง สูงกว่าปานกลาง และสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า การให้สิ่งที่ช่วยจัดความคิดรวบยอดทั้ง 4 แบบ จะให้ผลการเรียนรู้สูงในกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาต่ำสุด ต่ำ และปานกลาง ส่วนกลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาสูงกว่าปานกลาง และกลุ่มสูงสุดจะไม่แตกต่างกัน และได้พบว่าวิธีการให้สิ่งที่ช่วยจัดความคิดรวบยอดแบบบทย่อที่มีใจความตรงกับเนื้อเรื่อง และแบบบอกโครงเรื่องจะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าวิธีการจัดแบบสอบถูกผิดและแบบเติมคำให้สมบูรณ์

ชเนล (Schnell. 1972 : 907 - A) ได้ศึกษาการใช้วิธีจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้า และไว้ท้ายเรื่อง เพื่อช่วยในด้านความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากการทดลองได้สรุปผลไว้ดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่อ่านเรื่องที่มีการจัดความคิดรวบยอดให้ทั้ง 2 วิธี จะมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2. การจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ท้ายเรื่อง จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มอื่น

ลูคัส (Lucas. 1972 : 3390 - A) ได้ทดลองใช้การนำเรื่อง 3 แบบ คือ

1. แบบที่ใช้อุปกรณ์การฟัง (Audio Advance Organizers)
2. แบบที่ใช้อุปกรณ์ทางการเห็น (Visual Advance Organizers)
3. แบบที่เป็นข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ (Written Organizers)

ทดลองกับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 120 คน ที่เรียนวิชาชีววิทยา โดยให้กลุ่มทดลองได้เรียนบทเรียนที่มีการนำเรื่อง 3 แบบ ส่วนกลุ่มควบคุมให้เรียนบทเรียนที่ไม่มีการนำเรื่อง ผลการวิจัยพบว่า การนำเรื่องทั้ง 3 แบบนี้ทำให้ผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองแตกต่างกันจากกลุ่มควบคุม และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับ I.Q. ลูคัส ได้อธิบายไว้ว่า อาจเกิดจากประสบการณ์เดิมในวิชาวิทยาศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลความรู้ในวิชาชีววิทยา

ค.ศ. 1975 เบเกอร์ (Baker. 1976 : 6629 - A) ได้วิจัยผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำที่ได้จากการให้บทนำเรื่องก่อนเสนอบทเรียนโดยอาศัยคำพูดกับเครื่องมือโลหะที่ชนะอุปกรณ์ประกอบ สรุปผลการวิจัยว่าการนำเรื่องที่ดีจัดความคิดรวบยอดให้ก่อนบทเรียนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความคงทนในการจำเนื้อหาวิชา ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาสูงและต่ำ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเออ (Maher. 1975 : 2616 - A) พบว่า การนำเรื่องทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น โดยให้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4 และเกรด 6 จำนวน 84 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเป็นสามระดับ คือ สูง กลาง ต่ำ ผลปรากฏว่าการนำเรื่องช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านปานกลาง และต่ำ การนำเรื่องช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง ซึ่งผลการทดลองนี้สอดคล้องกับการทดลองของ เคนเนดี้ (Kennedy. 1975 : 7786 - A) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านแบบมีการนำเรื่อง 2 แบบ คือ

แบบเปรียบเทียบและบทหน้าที่กล่าวถึงที่มาของเรื่อง กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับวิทยาลัย 60 คน โดยแบ่งออกเป็นสามกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำเรื่องทั้งสองแบบช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
2. การนำเรื่องทั้งสองแบบช่วยให้นักศึกษามีความคงทนในการจำเนื้อเรื่องได้มาก
3. การนำเรื่องแบบเปรียบเทียบให้ผลสูงกว่าการนำเรื่องแบบมีบทหน้าที่เกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่อง
4. การให้การนำเรื่องให้ผลสูงกว่าการไม่มีการนำเรื่อง

สมิธ (Smith. 1976 : 3482 - A) ได้ทำการทดลองสอนวิชาคณิตศาสตร์กับนักศึกษา ปีที่ 4 จำนวน 235 คน โดยแบ่งความสามารถนักศึกษาด้านระดับการคิดหาเหตุผลในแบบนามธรรมต่ำ จะได้รับอิทธิพลจากการจัดความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียนทั้งสองแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องการจดจำจะได้ผลเฉพาะกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลจากการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้า ส่วนกลุ่มที่จัดความคิดรวบยอดไว้ท้ายเรื่องแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลอว์ตัน (Lawton. 1977 : 25 - 43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าบทเรียนในการสอนให้คิดหาเหตุผลและเรื่องความคิดรวบยอดทางสังคมศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากนักเรียนอายุ 6 ปี และ 10 ปี วิทยาลัยละ 60 คน แบ่งแต่ละวิทยาลัยออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะได้รับการสอนเกี่ยวกับความคิดรวบยอดทางสังคมศึกษาโดยมีสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าบทเรียนในรูปของบทย่อที่ตรงกับเนื้อเรื่องที่เรียน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนปกติ ผลการค้นคว้าพบว่า กลุ่มทดลองมีผลการเรียนรู้และมีความคงทนในการจำในเรื่องการคิดหาเหตุผลตามทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ของนักเรียนวัย 6 ปี มีความก้าวหน้าไปกว่าปกติที่เด็กวัยนี้จะเป็น

เอ็อมพร จตุรธำรง (2521 : 128) ได้วิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำเนื้อเรื่องในการอ่านและความคงทนในการจำเนื้อเรื่องในการอ่านบทความที่อ่านและไม่ได้ให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอด 3 วิธีคือ

1. การจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้า
2. การจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ท้ายเรื่อง
3. การเน้นข้อความที่แสดงความคิดรวบยอดภายในเรื่อง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 336 คน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านบทความ ความคงทนในการจำ และตัวแปรในเรื่องระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เกษม สุริยวงศ์ (2523 : 59) ได้ศึกษาผลของการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดชนิดโสตสัมผัสแบบต่าง ๆ คือ แบบเรื่องย่อ แบบโครงเรื่อง และแบบคำถามเชิงอรรถัย ก่อนการเสนอสไลด์เทปที่มีผลต่อการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ปีที่ 2 จำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่ได้รับสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดแบบต่าง ๆ สามแบบก่อนการเสนอสไลด์เทป มีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่มีผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่เรียนจากการเรียนสไลด์เทปเพียงอย่างเดียว

จิระพันธ์ เตชะ (2524 : 90 - 96) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจ และความคงทนในการเรียนรู้ต่อเนื้อหาหน้าเสนอโดยสื่อประเภทละครวิทยุที่ไม่ให้และให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดชนิดโสตสัมผัส 3 แบบ ก่อนเสนอละครวิทยุ คือ แบบเสนอเค้าโครงเรื่อง แบบเสนอเรื่องย่อ แบบคำถามเชิงอรรถัย โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2523 วิชาสุขศึกษา จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า มีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสิทธิ์ สังขณ (2524 : 61) ได้วิจัยศึกษาผลการเรียนรู้จากการใช้สไลด์เทปและสิ่งที่ช่วยจัดความคิดรวบยอดชนิดโสตสัมผัสแบบโครงเรื่องในลำดับต่างกัน คือให้ก่อนการเสนอสไลด์เทป ให้ระหว่างการเสนอสไลด์เทป และให้หลังการเสนอสไลด์เทป โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองทุกกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน

เสวก มีทอง (2527 : 46) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยจากการใช้สไลด์เทปที่มีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ คือแบบนำเรื่องด้วยการอ่านแบบนำเรื่องด้วยการฟัง และแบบ

เรื่องด้วยการดู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้จากสไลด์เทปที่มีการนำเรื่องด้วยการดูให้ผลสูงสุด และสไลด์เทปที่มีการนำเรื่องด้วยการฟังและแบบนำเรื่องด้วยการอ่านให้ผลดีเรียงตามลำดับ

บังเอิญ โอวาท (2528 : 103) ได้ทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยจากเทปโทรทัศน์ที่มีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ กันคือ นำเรื่องด้วยภาพเคลื่อนไหว นำเรื่องภาพเคลื่อนไหวแล้วหยุดนิ่งกับที่ นำเรื่องด้วยภาพนิ่ง ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการ์ตูน

1. ความหมายและประเภทของการ์ตูน

คินเดอร์ (Kinder. 1959 : 399) กล่าวถึงความหมายของการ์ตูนว่าเป็นภาพที่ผู้อ่านสามารถจะตีความหมายได้จากสัญลักษณ์ที่มีอยู่และส่วนใหญ่มักจะเป็นภาพเกินจริง เพื่อสื่อความหมายหรือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทันสมัย ตัวบุคคล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันที

วิททิชและชูลเลอร์ (Wittich and Schuller. 1968 : 154 - 155) ได้อธิบายความหมายของการ์ตูนว่า เป็นสิ่งที่จำลองความคิดของบุคคลหรือจำลองมาจากสถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อความเห็นของคนทั่วไป การ์ตูนทำให้คนได้เข้าใจถึงความคิดเข้าใจถึงเรื่องต่าง ๆ และในเวลาเดียวกันก็เกิดความรู้สึกขบขันไปด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2520 : 22) ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ว่าการ์ตูน เป็นทัศนวัสดุชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในประเภทวัสดุฉายเส้น (graphic material) โดยเป็นภาพวาด หรือชุดของภาพวาด ซึ่งแสดงเรื่องราวหรือข่าวสารต่าง ๆ ให้ทั้งความขบขัน สนุกสนาน และช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่อง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ การ์ตูนส่วนใหญ่มักเป็นภาพวาดที่เกินเลยจากชีวิตจริง และมีคำพูดประกอบภาพ ไม่มีรายละเอียดมากนักแต่จะเน้นบุคลิกของตัวการ์ตูนโดยเฉพาะส่วนตัว ซึ่งแสดงความรู้สึกออกมาทางใบหน้าบางครั้งมีการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนคำพูด

จากที่กล่าวมาแล้ว สามารถกำหนดลักษณะใหญ่ ๆ ของภาพการ์ตูนได้ดังนี้

1. มีรายละเอียดน้อย
2. ใช้สัญลักษณ์ หรือลักษณะที่คนทั่วไปรู้จักดี
3. สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้รวดเร็ว

คินเดอร์ (Kinder. 1959 : 152) จำแนกการ์ตูนออกเป็น 2 ประเภท คือ การ์ตูน
ธรรมดา (cartoon) และการ์ตูนเรื่อง (comics)

การ์ตูนธรรมดา ได้แก่ ภาพวาดสัญลักษณ์ที่ใช้เป็นตัวแทนของบุคคลแนวความคิดหรือ
สถานการณ์ ทำขึ้นสำหรับจะใช้ขำขัน และความคิดของคน

การ์ตูนเรื่อง หมายถึง ภาพการ์ตูนธรรมดาหลาย ๆ ภาพที่จัดลำดับเรื่องราวให้สัมพันธ์
ต่อเนื่องกันไปเป็นเรื่องราว

สำหรับรูปแบบของการ์ตูน ถ้าแบ่งตามสไตล์ (Style) การวาดอาจแบ่งได้ดังนี้

1. แบบเลียนของจริง (Realistic Type) เป็นการเขียนภาพให้มีลักษณะใกล้เคียง
ความจริงในธรรมชาติ ทั้งในเรื่องสัดส่วน รูปร่าง ลักษณะท่าทาง และสภาพแวดล้อม ภาพแบบนี้มี
ลักษณะใกล้เคียงกับความจริงมาก แต่ไม่ถึงกับเป็นภาพวาดเหมือนจริง

2. แบบล้อของจริง (Cartoon Type) เป็นภาพที่เขียนบิดเบือนไปจากความเป็นจริง
มักเน้นเฉพาะลักษณะเด่น ๆ หรือที่สำคัญ ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะให้เป็นการล้อเลียน และให้เกิด
อารมณ์ขบขันแก่ผู้ดู

3. แบบโครงร่างหรือภาพก้านไม้ขีด (Match - Stick Type) เป็นภาพวาดลาย
เส้นขาว - ดำอย่างง่าย ๆ ภาพแบบนี้จะขึ้นอยู่กับเส้นเป็นสำคัญ เป็นภาพที่ใช้เทคนิคในการวาดง่าย
ที่สุด ผู้วาดเพียงแต่เรียนรู้สัดส่วนและแบบพื้นฐานของภาพเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. การ์ตูนประกอบการเรียนการสอน

การ์ตูนเป็นภาพที่เด็กสนใจมากประเภทหนึ่ง การ์ตูนช่วยทำให้เด็กชอบอ่านและสนใจอ่าน และ
ช่วยให้เด็กได้ใช้ความคิดที่จะเรียบเรียงเรื่องที่เขาเห็นออกมาได้ดี เนื่องจากการ์ตูนสามารถถ่ายทอด

ความคิดจินตนาการออกเป็นภาพง่าย ๆ แต่ช่วยให้คนได้มองเห็นความจริงได้มากที่สุด (Sand. 1956 : 243 - 249)

วิททิชและชุลเลอร์ (Wittich and Schuller. 1968 : 138 - 139) เสนอแนะ
จุดมุ่งหมายของการใช้การ์ตูนไว้ดังนี้

1. ใช้เพื่อการจูงใจ เพราะโดยธรรมชาติของการ์ตูนที่ดี ย่อมจะเร้าใจผู้ดูอยู่แล้ว จึงเหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องจูงใจได้เป็นอย่างดีในการเริ่มบทเรียน
2. ใช้เพื่อประกอบการอธิบาย การเขียนภาพการ์ตูนง่าย ๆ ประกอบไปกับการอธิบาย จะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น แต่ครูจะต้องระวังอย่าให้นักเรียนเพ่งเล็งไปในเรื่องบทันไปเสียหมด และควหาพยายามให้นักเรียนมุ่งความสนใจไปยังรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการ์ตูน ครูที่ใช้การ์ตูนประกอบการอธิบายจะได้ประโยชน์จากการ์ตูน 2 ประการคือ ใช้ประกอบการอธิบายจุดมุ่งหมายของการเรียนและเป็นการลำดับขั้นการสอนได้เป็นอย่างดี
3. ใช้เพื่อส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน การให้นักเรียนเขียนภาพการ์ตูนขึ้นเองเป็นกลวิธีที่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะมีทั้งอารมณ์ขันเหมาะกับบุคลิกของเด็ก และเป็นการถูกต้องตามหลักจิตวิทยา นอกจากจะใช้สำหรับอธิบาย ให้เป็นภาพโฆษณา หรือประกอบกิจกรรมของนักเรียนแล้วยังนับว่าเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนได้มากที่สุด

เลปทิช (Leptich) ได้ทำการสำรวจการ์ตูนประกอบการสอนของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 300 คน ปรากฏผลดังนี้ (Kinder. 1965 : 68 - 69)

1. ครูทุกคนมีความพอใจในประโยชน์ของการ์ตูน
2. นักเรียนร้อยละ 97 ชอบครูที่สอนโดยใช้การ์ตูน
3. การ์ตูนมีประโยชน์มากที่สุดสำหรับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์
4. ประโยชน์ของการ์ตูนอยู่ที่การเข้าใจภาพประกอบ การดึงดูดความสนใจ การจูงใจให้ ความชัดเจน การเน้นให้เกิดอารมณ์ขัน
5. ครูและนักเรียนเห็นพ้องต้องกันว่า หน้าที่ของสื่อที่มีภาพการ์ตูนเป็นภาพประกอบ

การวิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอน

โซเนส (Sones. 1944 : 238) ได้กล่าวไว้ว่าภาพการ์ตูนเป็นสิ่งที่สร้างความสนใจที่สำคัญในการเรียนการสอน เช่น การสอนวิชาภาษาต่างประเทศในโรงเรียนเบเนจามิน แฮริสัน รัฐนิวยอร์ก ปรากฏว่า การ์ตูนที่ถูกเลือกจากนิตยสารฝรั่งเศส สามารถสร้างความสนใจในการเรียนศัพท์ และความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

แซนด์ (Sand. 1956 : 248 - 252) กล่าวว่าในการทดลองการใช้ภาพการ์ตูนสอนเด็ก ปรากฏว่าในระยะเริ่มต้นเรียนหนังสือซึ่งเด็กยังอ่านหนังสือไม่ออก ได้ทดลองใช้ภาพการ์ตูนสอนประกอบ ปรากฏว่าเด็กสามารถเข้าใจเรื่องประเภทนิทานยาว ๆ ได้ดี

ประสงค์ สุรสิทธิ์ (2515 : 37 - 39) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากหนังสือที่มีแต่ตัวอักษร หนังสือที่มีตัวอักษรประกอบภาพการ์ตูน และการ์ตูนที่ผูกเป็นเรื่อง ผลปรากฏว่าการ์ตูนที่ผูกเป็นเรื่องจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด กลุ่มที่มีตัวอักษรประกอบหลายภาพจะส่งผลสัมฤทธิ์รองลงมาดีกว่ากลุ่มที่เรียนจากบทเรียนที่มีแต่ตัวอักษร

สุวิธ แพนั่น (2517 : 33 - 36) ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในด้านความเข้าใจของนักเรียนจากการอ่านบทเรียนวรรณคดีไทยสี่ประเภทอันได้แก่ บทเรียนที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูนโครงร่าง การ์ตูนล้อของจริง และการ์ตูนล้อของจริง กลุ่มทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่อ่านบทเรียนอ่านบทเรียนแต่ละประเภทไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนชายและหญิงในแต่ละกลุ่มปรากฏว่าแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลไว้ว่า อาจจะเป็นเพราะนักเรียนเคยได้ฟังนิทานเรื่องในบทเรียนมาก่อนบ้างแล้ว หรือเคยดูจากภาพยนตร์

สมัคร ผลจำริญ (2522 : 74 - 76) ได้ศึกษารูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลการเรียนรู้และความชอบแบบของการ์ตูน จำแนกตามเพศ ระดับชั้น กลุ่มอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างความชอบแบบภาพการ์ตูนกับผลการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 พบว่านักเรียนที่มีเพศและกลุ่มอายุต่างกัน แม้จะศึกษาจากการ์ตูนต่างแบบกันก็มีผลการเรียนรู้ไม่แตกต่าง

กัน แต่ระดับชั้นที่ต่างกันทำให้ผลการเรียนรู้ต่างกัน ในด้านความชอบภาพนั้น เพศ กลุ่มอายุ และระดับชั้นที่ต่าง ๆ กัน มีผลทำให้ความชอบแบบของการ์ตูนต่างกันด้วย โดยความถี่ของทุกระดับชั้นชอบภาพล้อชอบภาพจริงมากกว่าเลียนแบบของจริง เด็กชายชอบภาพล้อของจริงมากกว่าภาพเลียนแบบของจริง ส่วนเด็กหญิงชอบภาพเลียนแบบของจริงมากกว่าภาพล้อของจริง

มนตรี แยมกลีกร (2523 : 115) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพฤติผลิยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนจากการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูนกับแบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงธรรมดา ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการ์ตูนมีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากแบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพศไม่มีผลต่อการเรียนรู้

พิสิฐ นาคว่าไพ (2527 : 72 - 75) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จากหนังสือการ์ตูนที่มีภาพชุดนำเรื่องประกอบข้อความบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแบบบอกเล่า แบบคำถาม และแบบไม่มีภาพชุดนำเรื่อง ผลการวิจัยพบว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากหนังสือการ์ตูนที่มีภาพชุดนำเรื่องประกอบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแบบบอกเล่า แบบคำถาม และแบบไม่มีภาพชุดนำเรื่องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับการ์ตูนแสดงให้เห็นว่า การ์ตูนมีบทบาทและคุณค่าต่อการศึกษายังยั้ง การนำการ์ตูนมาใช้ในการเรียนการสอน หรือฉ้นำเข้าสู่บทเรียนจึงจำเป็น เพราะนอกจากจะเป็นสิ่งเร้าอันมีประสิทธิภาพแล้วยังสร้างความสดชื่น สนุกสนาน ทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางการสร้างรูปแบบการนำเรื่องได้แตกต่างกันไป

สรุปเอกสารและผลการวิจัย

1. จากเอกสารเกี่ยวกับการ์ตูนชี้ให้เห็นว่าละครวิทยุเป็นสื่อประสบการณ์ที่ใช้กันมากในการเรียนการสอน ให้ประโยชน์ ประหยัด มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เหมาะสมกับลักษณะวิชาที่อาศัยความเร้าใจ และเป็นกิจกรรมที่ส่ง

เสริมให้เกิดการเลือกตัดสินใจในการปรับปรุงบุคลิกภาพ (Blishen. 1969 : 206 - 209)
 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า การสอนเนื้อหาจริยศึกษา การใช้สื่อละครวิทยุจึงมีความเหมาะสมและน่าสนใจ

2. การใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า (Advance Organizers) จากการ
 วิจัยพบว่าทำให้ผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้สูงขึ้น (Ausubel. 1960 : 267 -
 272 ; Ausubel and Fitzgerald. 1962 : 243 - 249 ; Scandura and Wells.
 1967 : 295 - 301 ; Proger and others. 1970 : 25 - 43 ; Parasi. 1977 :
 2730 A ; เกษม สุริยวงศ์. 2523 : 59)

★ 3. การใช้ภาพการดูหน้าเรื่อง สามารถเป็นสิ่งที่ดี สร้างความสดชื่น สนุกสนาน
 สนุก และทำให้เด็กเกิดความพร้อม ความตั้งใจที่จะเรียนเนื้อหาวิชานั้นคือ จะส่งผลให้เด็กเกิด
 การเรียนรู้ดีขึ้นด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สื่อละครวิทยุซึ่งเป็นสื่อประเภทโสตสัมผัสสำหรับการรับรู้สื่อประเภทนี้
 ผู้เรียนจะต้องมีความตั้งใจในการฟัง ดังนั้นการนำเรื่องหรือการจัดความคิดรวบยอด โดยใช้ภาพ
 การดูหน้าจะเป็นสิ่งจูงใจผู้เรียนได้ดี ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ใน
 การฟังละครวิทยุโรงเรียนที่ไม่มีและมีการนำเรื่องด้วยภาพการดูหน้า 3 แบบ คือ แบบแสดงเนื้อหาย่อ
 แบบแสดงเค้าโครงเรื่อง และแบบใช้คำถามนำให้คิด จะมีผลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไรประกอบ
 กับผลการวิจัยที่สนับสนุนว่าการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า ให้กับผู้เรียนทำให้ผลการ
 เรียนรู้สูงขึ้น รวมทั้งการใช้ภาพการดูหน้าประกอบการเรียนการสอนจะทำให้มีผลต่อการเรียนรู้ด้วย
 ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ประกอบกันเป็นข้อมูลในการกำหนดตัวแปรและตั้งสมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ใช้และไม่ใช้ภาพการดูหน้าเรื่อง 3 แบบ คือ แบบแสดงเนื้อหา
 ย่อ แบบแสดงเค้าโครงเรื่อง แบบใช้คำถามนำให้คิด ก่อนการเล่านละครวิทยุโรงเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองผู้วิจัยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหลักสี่ สำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 120 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม กระทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขนที่มีจำนวนพอเพียงต่อการทดลองมา 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนวัดหลักสี่
2. สุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จำนวน 120 คน
3. แบ่งนักเรียน 120 คน ออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
4. ใช้วิธีจับฉลากในการกำหนดวิธีการทดลองให้แก่แต่ละกลุ่ม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังต่อไปนี้

1. ภาพการ์ตูนที่ใช้นำเรื่อง ก่อนการฟังละครวิทยุโรงเรียน เรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" ซึ่งจัดทำเป็น 3 รูปแบบ คือ
 - 1.1 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ
 - 1.2 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง
 - 1.3 ภาพการ์ตูนแบบการใช้คำถามนำให้คิด
2. เทปบันทึกเสียงละครวิทยุโรงเรียน เรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" ใช้เวลาประมาณ 15 นาที จำนวน 1 ชุด
3. เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียงแบบคาสเซต จำนวน 1 เครื่อง
4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากเนื้อหาในเทปบันทึกเสียงละครวิทยุโรงเรียนจากข้อ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ชุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยหมวดจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคู่มือการสอนจริยศึกษาวิทยุโรงเรียนของศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา ผู้วิจัยเลือกเนื้อหาจากแผนการสอนที่ 14 เรื่องการไม่ลองและเสพสิ่งเสพติด ซึ่งศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาได้นำมาสร้างเป็นบทละครวิทยุโรงเรียน ชื่อเรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" และเป็นบทละครวิทยุที่ได้ผ่านการประเมินผลและปรับปรุงจากศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ โดยบันทึกการละครวิทยุโรงเรียนเรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" ลงในเทปคาสเซต ซึ่งมีความยาวตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบประมาณ 15 นาที
2. การสร้างวิธีการนำเรื่อง ซึ่งจัดทำเป็น 3 รูปแบบ คือ
 - 2.1 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ มีวิธีการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาเนื้อเรื่องละครวิทยุ และจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง

2.1.2 สร้างภาพการตูนตามลำดับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยให้ภาพแต่ละภาพสอดคล้องกับแต่ละใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง แล้วนำภาพและใจความสำคัญของเนื้อเรื่องมาเรียบเรียงให้สัมพันธ์กันเป็นเรื่องย่อ

2.2 ภาพการตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง

2.2.1 แยกแยะหัวข้อความคิดจากเนื้อเรื่องให้เป็นระเบียบเรียงตามลำดับ

2.2.2 สร้างภาพการตูนให้สอดคล้องกับแต่ละหัวข้อความคิดนั้น แล้วนำภาพและหัวข้อความคิดแต่ละหัวข้อมาสัมพันธ์กันเป็นโครงเรื่อง

2.3 ภาพการตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด

2.3.1 จัดลำดับความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่อง แล้วเขียนให้อยู่ในรูปของประโยคคำถาม

2.3.2 สร้างภาพการตูนตามลำดับความคิดรวบยอดที่มีลักษณะเป็นประโยคคำถาม โดยให้แต่ละภาพสอดคล้องกับแต่ละความคิดรวบยอดที่มีลักษณะเป็นคำถามนำ

2.4 นำภาพการตูนแต่ละแบบที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริมาณพันธะตรวจสอบเพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำละครวิทยุโรงเรียนเรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" และวิธีการนำเรื่องโดยใช้นภาพการตูนทั้ง 3 รูปแบบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดไผ่ล้อม อำเภอมะนัง จังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่ใช่วงกลุ่มทดลองจริง จำนวน 80 คน บันทึกข้อบกพร่องและทำการปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองจริงต่อไป

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อสอบ และการวิเคราะห์ข้อสอบ

3.2 สร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิดสี่ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว จำนวน 30 ข้อ วัดผลการเรียนรู้ด้วยพุทธิพิสัยในด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาบทของละครวิทยุโรงเรียนที่ใช้ในการทดลอง

3.3 นำแบบทดสอบไปใช้กับนักเรียนในข้อ 2.5 ซึ่งทดลองโดยไม่ใช้และใช้ภาพการดูหน้าเรื่องก่อนการฟังละครวิทยุโรงเรียน

3.4 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ถูก ข้อละ 1 คะแนน ข้อใดตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

3.5 วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ เปิดตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ จัง เท่ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) เพื่อหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) ของข้อสอบแต่ละข้อ แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า P อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่า R ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 20 ข้อ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในภาคผนวก

3.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR - 20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 ดังค่าสถิติในตาราง 1

ตาราง 1 คุณภาพของแบบทดสอบเรื่อง "ยังไม่สายเกินไป"

จำนวนข้อ	N	$\bar{X}$	S^2	r_{xx}
20	80	10.82	21.65	0.84

การดำเนินการทดลอง

1. กลุ่มควบคุม ให้กลุ่มควบคุมฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยไม่มี การนำเรื่อง

กลุ่มทดลอง 1 ฟังรายการวิทยุโรงเรียนโดยมีการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูน
แบบแสดงเนื้อหาย่อ

กลุ่มทดลอง 2 ฟังรายการวิทยุโรงเรียนโดยมีการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูน
แบบแสดงเค้าโครงเรื่อง

กลุ่มทดลอง 3 ฟังรายการวิทยุโรงเรียนโดยมีการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูน
แบบใช้คำถามนำให้คิด

หลังจากทั้ง 4 กลุ่ม ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนแล้ว จึงทำการทดสอบทันที

2. นำกระดาษคำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มาตรวจให้คะแนนตามข้อ 3.4
3. นำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยเลือกแบบการวิจัย แบบ Posttest Only
Control Group Design (ยันทน์ ศรีโสภา. 2527 : 143 - 156) ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการดำเนินการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	การทดลอง	การทดสอบ
R_1	X_1	T (20 นาที)
R_2	X_2 (7 นาที)	T (20 นาที)
R_3	X_3 (5 นาที)	T (20 นาที)
R_4	X_4 (5 นาที)	T (20 นาที)

- เมื่อ R_1 คือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มควบคุม
- R_2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง 1
- R_3 คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง 2
- R_4 คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มทดลอง 3
- X_1 คือ การทดลองที่ไม่ได้รับการนำเรื่อง จะได้รับฟังละครวิทยุโรงเรียน
เพียงอย่างเดียว
- X_2 คือ การทดลองที่ได้รับการนำเรื่อง โดยคุณภาพการรู้ตน แบบแสดง
เนื้อหาต่อก่อนเสนอละครวิทยุโรงเรียน
- X_3 คือ การทดลองที่ได้รับการนำเรื่อง โดยคุณภาพการรู้ตน แบบแสดง
เค้าโครงเรื่องก่อนเสนอละครวิทยุโรงเรียน
- X_4 คือ การทดลองที่ได้รับการนำเรื่อง โดยคุณภาพการรู้ตน แบบใช้คำถาม
นำให้คิดก่อนเสนอละครวิทยุโรงเรียน
- T คือ การทดสอบวัดผลการเรียน ซึ่งทดสอบกันทีหลังจากกลุ่มฟังละคร
วิทยุโรงเรียนจบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2525 : 32)
2. หาค่าความแปรปรวน (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2525 : 58)
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2525 : 145 -
163)
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละคู่ตามตัวแปร ด้วยสถิติ Newman -
Keuls Test หลังจากทดสอบสมมติด้วย F - test แล้วผลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ (ชูศรี วงศ์วิเศษ. 2525)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวน
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่ารายเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ตัวแปรอิสระ (Degree of Freedom)
F	แทน	ค่าสถิติจากตาราง F - distribution
q	แทน	ค่าสถิติจากตาราง Studentized Range Statistic

กลุ่มควบคุม	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ทั้งละครวิทยุโรงเรียนโดยไม่มี การนำเรื่อง
กลุ่มทดลอง 1	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ทั้งละครวิทยุโรงเรียนโดยมีการนำเรื่องด้วย ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ
กลุ่มทดลอง 2	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ทั้งละครวิทยุโรงเรียนโดยมีการนำเรื่องด้วย ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง
กลุ่มทดลอง 3	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ทั้งละครวิทยุโรงเรียนโดยมีการนำเรื่องด้วย ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ของผลการเรียนรู้ ตามลำดับดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานผลการเรียนรู้
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสมมุติฐาน จากการใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน

ชนิดองค์ประกอบเดียว

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม

ค่าสถิติ \ กลุ่ม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มทดลอง 3
N	30	30	30	30
$\bar{X}$	8.83	10.50	10.63	12.20
S^2	4.97	6.53	8.03	2.99

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มทดลอง 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมา กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มทดลอง 1 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด นั่นคือการนำเรื่องที่เสนอก่อนละครวิทยุโรงเรียน แบบภาพการ์ตูนใช้คำถามนำให้คิดให้ผลการเรียนรู้สูงที่สุด รองลงมาเป็นภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง และภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อตามลำดับ และการนำเรื่องทั้ง 3 แบบนี้ ให้ผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนจากละครวิทยุโรงเรียนเพียงอย่างเดียว

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 3 พบว่าค่าสถิติพื้นฐานของผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่มแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบว่าคะแนนเฉลี่ยต่างกันอย่างไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ จึงทดสอบ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบเดียว ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	170.36	56.79	10.09*
ภายในกลุ่ม	116	653.43	5.63	
รวมทั้งหมด	119	823.79		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ การนำเข้าและการให้การนำเรื่อง ด้วยภาพการ์ตูนทั้ง 3 แบบ ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียนมีผลการเรียนรู้แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่าผลการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง 3 กลุ่มนั้น คู่ใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบโดยใช้ q - statistic แบบ Newman - Keuls Method ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้เป็นรายคู่ ระหว่าง
กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม

กลุ่ม		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มทดลอง 3
	$\bar{X}$	8.83	10.5	10.63	12.20
กลุ่มควบคุม	8.83	-	1.67*	1.80*	3.37*
กลุ่มทดลอง 1	10.5		-	0.13	1.70*
กลุ่มทดลอง 2	10.63			-	1.57
กลุ่มทดลอง 3	12.20				-

r		2	3	4
q .95 (r, 116)		2.80	3.36	3.69
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	q .95 (r, 116)	1.21	1.46	1.60

* มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มทดลอง 3 มีผล
การเรียนรู้แตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ การให้การนำเรื่อง

ด้วยการคุณภาพการรู้ตน แบบแสดงเนื้อหาย่อ แบบแสดงเค้าโครงเรื่อง และแบบใช้คำถามนำให้คิด มีผลการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มที่นำให้การนำเรื่อง และผลการวิจัยยังพบอีกว่า ผลการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง 3 กับกลุ่มทดลอง 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ กลุ่มที่ได้รับการนำเรื่องด้วยการคุณภาพการรู้ตนใช้คำถามนำให้คิด มีผลการเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการนำเรื่องด้วยการคุณภาพการรู้ตนแสดงเนื้อหาย่อ

บทที่ 5

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช้และใช้ภาพการ์ตูนนำเรื่อง 3 แบบ คือ ภาพการ์ตูนแสดงเนื้อหาย่อ ภาพการ์ตูนแสดงเค้าโครงเรื่อง และภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ใช้และใช้ภาพการ์ตูนนำเรื่อง 3 แบบ คือ ภาพการ์ตูนแสดงเนื้อหาย่อ ภาพการ์ตูนแสดงเค้าโครงเรื่อง และภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหลักสี่ สำนักงานเขตบางเขน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 120 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงพอต่อการทดลอง แล้วแบ่งกลุ่มทดลองเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 ภาพการ์ตูนที่ใช้นำเรื่อง ก่อนการฟังละครวิทยุโรงเรียน เรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" ซึ่งจัดทำเป็น 2 รูปแบบ คือ

2.1.1 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ

2.1.2 ภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง

2.1.3 ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด

2.2 เทปบันทึกเสียงละครวิทยุโรงเรียน เรื่อง "ยังไม่สายเกินไป" ใช้เวลาประมาณ 15 นาที จำนวน 1 ชุด

2.3 เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียงแบบคาสเซต จำนวน 1 เครื่อง

2.4 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากเนื้อหาในเทปบันทึกเสียงละครวิทยุโรงเรียน จากข้อ 2.2 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 20 นาที

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยให้

กลุ่มควบคุม ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยไม่มีผู้นำเรื่อง

กลุ่มทดลอง 1 ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยมีผู้นำเรื่องด้วยภาพการ์ตูนแบบแสดงเนื้อหาย่อ

กลุ่มทดลอง 2 ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยมีผู้นำเรื่องด้วยภาพการ์ตูนแบบแสดงเค้าโครงเรื่อง

กลุ่มทดลอง 3 ฟังรายการละครวิทยุโรงเรียนโดยมีผู้นำเรื่องด้วยภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด

เมื่อทั้ง 4 กลุ่มฟังละครวิทยุโรงเรียนจบ ผู้วิจัยจะให้ตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที แบบทดสอบมีจำนวน 20 ข้อ ซึ่งใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 20 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน ของแต่ละกลุ่มแล้วทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ตามสมมติฐานด้วย F - Test หากมีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละคู่ตามตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติ Newman - Keuls Test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ได้รับและรับการนำเรื่องด้วยภาพการตูนแสดง เนื้อหาย่อ ภาพการตูนแสดงเค้าโครงเรื่อง และภาพการตูนใช้คำถามนำให้คิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
2. นักเรียนที่ได้รับการนำเรื่องด้วยภาพการตูนแสดงเนื้อหาย่อ ภาพการตูนแสดงเค้าโครงเรื่อง ภาพการตูนใช้คำถามนำให้คิด มีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการนำเรื่อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการนำเรื่อง ด้วยภาพการตูนใช้คำถามนำให้คิดมีผลการเรียนรู้สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการนำเรื่องด้วย ภาพการตูนแสดงเนื้อหาย่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นคือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ใช้และใช้ภาพการตูนนำเรื่อง 3 แบบ คือ ภาพการตูนแสดงเนื้อหาย่อ ภาพการตูนแสดงเค้าโครงเรื่อง และภาพการตูนใช้คำถามนำให้คิด ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนที่ได้รับการนำเรื่องด้วยการ
 ภาพการ์ตูน ก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียนทั้ง 3 แบบ มีผลการเรียนรู้สูงกว่า นักเรียนที่
 ไม่ได้รับการนำเรื่องด้วยการภาพการ์ตูน ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่า ในการเรียนการสอนที่ใช้สื่อ
 ประเภทละครวิทยุโรงเรียน ซึ่งเป็นสื่อประเภทที่ต้องใช้โสตสัมผัสเพียงอย่างเดียว นั้น โดยที่
 นักเรียนจะต้องใช้ความตั้งใจอย่างสูงในการฟัง และต้องใช้ความคิดที่จะติดตามเนื้อเรื่องไป
 โดยตลอด ถ้าเผลอหรือไม่ตั้งใจฟังแล้ว การรับรู้จะไม่ปะติดปะต่อและจะเกิดการเรียนรู้ที่ผิดพลาด
 ขึ้นได้ ดังนั้นการให้การนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูนทั้ง 3 แบบ ไม่ว่าจะเสนอในแบบใด จึงให้ผล
 การเรียนรู้สูงกว่า กลุ่มที่ไม่ได้รับการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูน ทั้งนี้เพราะภาพการ์ตูนจะเป็นสิ่ง
 ชวนใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ทำให้การสนทนามีชีวิตชีวา ได้รับความสนใจของผู้เรียน และทำให้
 ผู้เรียนเข้าใจประเด็นปัญหาได้ทันที (สุโขทัยธรรมธียรช. 2523 : 279 - 280) ซึ่งสอดคล้อง
 กับความคิดของแซนด์ (Sand. 1956 : 243 - 249) ที่ว่าภาพการ์ตูนช่วยให้เด็กได้ใช้ความคิด
 ที่จะเรียบเรียงเรื่องที่เขาเห็นออกมาได้ดี เนื่องจากการ์ตูนสามารถถ่ายทอด ความคิดจินตนาการ
 ออกมาเป็นภาพง่าย ๆ แต่ช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นความจริงได้มากที่สุด และสอดคล้องกับการวิจัยของ
 กรอปเปอร์ (Groppe. 1966 : 50) เกี่ยวกับการใช้รูปภาพ ซึ่งพบว่ากระบวนการสำคัญใน
 การสร้างความคิดรวบยอดเกิดขึ้นกับสิ่งเร้าประเภทรูปภาพได้ง่าย และดีกว่าสิ่งเร้าประเภทถ้อยคำ
 ที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม ทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของแชม (Schramm. 1955 : 93 -
 95) และเสวก มีทอง (2527 : 62) ซึ่งพบว่าถ้าผู้รับสัมผัสมีความสามารถด้านการอ่านการรับ
 สัมผัสด้วยการดูจะดีกว่าการฟัง ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยเสนอการนำเรื่องด้วยการให้ภาพการ์ตูนทั้ง 3
 แบบ กับกลุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม จึงทำให้มีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ฟังละครวิทยุโรงเรียน
 เพียงอย่างเดียว และการวิจัยนี้ได้พบว่านักเรียนที่ได้รับการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูนแบบใช้คำถาม
 นำให้คิด มีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูนแสดงเนื้อหาย่อ อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ภาพการ์ตูนแบบใช้คำถามนำให้คิด จะเป็นการ
 ชวนใจและสร้างปัญหาให้นักเรียนได้เกิดความรู้สึกสงสัย กระตุ้นความคิด ความอยากรู้ อยากเห็น เป็น
 แรงกระตุ้นให้ใช้เหตุผล และเกิดการคิดค้นต่อไป (Groisser. 1964 : 64) ด้วยเหตุนี้จึง
 ส่งผลให้นักเรียนเกิดความตั้งใจที่จะติดตามเนื้อหาละครวิทยุโรงเรียน และฟังโดยใช้ความคิดอย่าง

เป็นเหตุเป็นผลแต่ภาพการ์ตูนแสดงเนื้อหาย่อเน้น จะทำให้นักเรียนมีความอยากรู้ อยากเห็นหรือ สนองตอบต่อสิ่งเร้าลดน้อยลง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ในการใช้สื่อประเภทละครวิทยุโรงเรียน ในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสื่อประเภทโสตสัมผัสเพียงอย่างเดียว การให้การนำเรื่องก่อนการฟังรายการจึงเป็นสิ่ง สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการนำเรื่องที่ใช้กลุ่มสัมผัสที่เป็นภาพและอักษรบรรยายเข้ามาผสมผสานจะทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ดีและมีประสิทธิภาพมากกว่า การฟังเพียงอย่างเดียว ซึ่ง เป็นไปตามหลักการรับสาร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2529 : 14 - 17) และผลการวิจัย ที่ผู้วิจัยได้เสนอมาแล้วข้างต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้สื่อประเภทละครวิทยุ

จากผลการวิจัยปรากฏว่า การให้การนำเรื่องด้วยการให้ภาพการ์ตูนทั้ง 3 รูปแบบ จะส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่า นักเรียนที่ฟังละครวิทยุเพียงอย่างเดียว ดังนั้นใน การเรียนการสอนจึงควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญในสื่อประเภทที่ใช้โสตสัมผัสเพียง อย่างเดียวโดยให้การนำเรื่องเสมอก่อนที่จะเสนอละครวิทยุ และการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูน ก็เป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผลดีสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะภาพการ์ตูนแบบใช้ คำถาพนำให้คิด จะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่าวิธีอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้หวังว่า อาจจะมียุทธวิธีการนำเรื่อง สำหรับละครวิทยุ อีกหลายวิธี ทำให้ผลการเรียนรู้ได้ดีกว่าหรือทัดเทียมกับวิธีที่ผู้วิจัยได้เสนอไป แล้ว ทั้งนี้นับอยู่กับผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาจะศึกษาวิจัยกันต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ความมีการวิจัยการนำเรื่องก่อนการเสนอละครวิทยุโรงเรียนโดยเสนอภาพ การ์ตูนทางสื่ออื่น ๆ เช่น แผ่นโปสเตอร์ เพราะสื่อชนิดนี้สามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ทั้งในด้าน รูปแบบและการนำเสนอ ได้สะดวกและง่าย ซึ่งจะให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2. ความมีการวิจัยการนำเรื่องด้วยภาพการ์ตูน ก่อนการเสนอเนื้อหาในรูปแบบอื่น
ที่ไม่ใช่ละครวิทยุโรงเรียน เช่น รูปแบบบทความ แบบเรียน หรือบทเรียนโปรแกรม ว่าจะให้
ผลการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

បរិយាកាស

บรรณานุกรม

- เกษม สุริยวงศ์. ผลของการใช้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดชนิดโลดลั่นผลแบบต่าง ๆ
ก่อนการเสนอสไลด์เทปที่มีต่อผลการเรียนรู้ และความคงทนในการเรียนรู้.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
อัครลำเนา.
- ขวัญชัย เหมือนเผ่าพงษ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูน เรื่อง ที่ระบุ
และไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัครลำเนา.
- จิระพันธ์ เตมะ. ศึกษาเปรียบเทียบการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดชนิดโลดลั่นผลแบบต่าง ๆ
ก่อนการเสนอละครวิทยุทางการศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา ด้านความจำ ความ
เข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัครลำเนา.
- จำเนียร ช่างโชติ. จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.
- ชม ภูนิภาค. "การกระจายเสียงกับสังคมไทย," นิทรรศการโทรทัศน์ศึกษา. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515.
- _____. คู่มือการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์หิรัญอักษร, 2520.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,
2525.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. หลักการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ. โรงพิมพ์บริษัทประชาชนจำกัด, 2529.
- บังเอิญ โอวาท. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพฤติพลีจากเทปโทรทัศน์ที่มีการนำ
เรื่องแบบต่าง ๆ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528. อัครลำเนา.
- ประยูร จรรยาวงศ์. การบรรยายเรื่องภาพการ์ตูน. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.

ประสงค์ สุรสิทธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านความเข้าใจของนักเรียนจากการอ่านหนังสือบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน และบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผูกเนื้อเรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

ประสิทธิ์ สังขมณี. ศึกษาผลการเรียนรู้จากการใช้สไลด์เทปและสิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดชนิดสไลด์จำลองผังมโนโครงเรื่องในลำดับต่าง ๆ กัน. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

เป็รื่อง กุญฑ. "สื่อช่วยจัดสิ่งก่อก่อนการสนน," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 2 : หน้า 22 - 23 ; กรกฎาคม - ธันวาคม, 2528.

✓ พิลิฐ นาคว่าโผ. การศึกษาผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนที่ใช้ชีวิตนำเรื่องแบบต่างกัน. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ภาวนา พรหมสาขา ณ สกลนคร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์ การสอนที่ใช้การนำเรื่องต่างกัน. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

มนตรี แยมกลีกร. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพฤติหิลัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนจากการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรง การ์ตูนกับแบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงธรรมดา. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

เมธิ ปิไลณนันทน์ และนาคยา ภัทรแสงไทย. การออกแบบการสอน : แผนพัฒนาการสอนและรายวิชา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.

ลั๊วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ป.ศีกษาพรจำกัด, 2528.

วิเชียร โฉมภาค. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้วิทยุเพื่อการสอนในรูปแบบที่ต่างกัน. ปริมาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

- ✓ ศรีสุดา ทองสุข. การศึกษาผลการรับรู้และความชอบภาพการ์ตูน 2 รูปแบบของนักเรียน 2 ระดับการศึกษา. ปรินฎานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. รายงานการสำรวจความสนใจและสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชน. กทมวิชาการ, 2520.
- _____. หนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นประถมศึกษาตอนต้น. กทมวิชาการ, ม.ป.ท., 2521.
- _____. วิทยุโรงเรียน : หลักการและวิธีสอน. กองเผยแพร่การศึกษา, ม.ป.ท., 2501.
- สดิส พันธุมโกมล. "ศิลปการละครกับเยาวชน," อักษรศาสตร์พิจารณา. 1 กันยายน ; หน้า 2, 4, 2516.
- ✓ สมัคร ผลจำรูญ. รูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปรินฎานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- เสวก มีทอง. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพหุวิธีที่สืบทอดจากการใช้สไลด์เทปที่มีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ. ปรินฎานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- สุโขทัยธรรมธราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1 - 5. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา, 2526.
- สุวิษ ทัศน. การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนด้วยบทเรียนที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน โครงร่าง การ์ตูนล้อของจริงและการ์ตูนล้อของจริง. ปรินฎานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- อนันต์ ศรีโสภา. หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2527.
- เอี่ยมพร จตุรธำรง. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทความที่มีการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ กับบทความที่ไม่ได้จัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินฎานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

- Ausubel, David P. Education Psychology : A Cognitive View. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1968.
- _____. "The Use of Advance Organizers in the Learning and Retention of Meaning Material," Journal of Education Psychology. 51 : 267 - 272 ; 1960.
- _____. and Fitzgerald, D. "Organizer, General Background and Antecedent Learning Variables in Sequential Verbal Learning," Journal of Educational Psychology. 53 : 243 - 249 ; 1962.
- _____. "The Role of Discriminability in Meaningful Verbal Learning and Retention," Journal of Educational Psychology. 52 : 266 - 274, 1961.
- Baker, Robert Lawrence. "The Use of Information Organizations in Ninth Grade Social Studies." Dissertation Abstract International. 36(10) : 6629 - A ; April, 1976.
- Blisshen, Edward. Blond's Encyclopedia of Education. Belfast : Gerat Britain W & C Bird Ltd., 1969.
- Callahan, Jennie Waugh. Radio Workshop for Children. New York : McGraw - Hill Book Company, Inc., 1948.
- Dale, Edgar. Audio - Visual Methods in Teaching. 3rd. ed., New York : Dryden Press, 1955.
- Deese, James Earle and Stewart H. Hulse. The Psychology of Learning. 3rd. ed., New York : McGraw - Hill, 1967.
- Ethirreerasingam, Naglalingam. "The Effect of Advance Presentation of Organizers on Complex Verbal Learning and Retention by Vocational Agriculture Students in New York State," Dissertation Abstracts International. 32(1) : 235 - A ; July, 1971.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table Princeton. New Jersey : Education Testing Service, 1952.
- Groisser, Phillip. How to Use the Fine Art of Questioning. New York : Teachers Practical Press, Inc., 1964.
- Gropper, George L. "Learning From Visuals : Some Behavioral Considerations," AV Communication Review. 1 : 37 - 69 ; Spring, 1966.
- Kennedy, Keith Alvin. "The Effectiveness of a Comparative Advance Organizers in Learning and Retention of Metric System Concepts." Dissertation Abstracts International. 36(2) : 7786 - A ; June, 1975.
- Kinder, Jame S. Audio - Visual Materials and Technique. 2nd. ed., New York : American Book Company, 1959.

-
- Using Audio - Visual Materials in Education. New York : American Book Company, 1965.
- Lawton, Joseph T. "The Use of Advance Organizer in Learning and Retention of Logical Operation and Social Studies Concept," American Educational Research Journal. 14(1) : 25 - 43 ; Winter, 1977.
- Lucas, Stephen Bernard. "The Effect of Utilizing Three Types of Advance Organizers for Learning a Biological Concept in Seventh Grade Science." Dissertation Abstracts International. 33 : 3390 - A ; 33 - O - A, 1972.
- Maher, Phillip Ray. "The Effects of Advance Organizers on the Interpretative Level of Reading Comprehension of Selected Fourth and Sixth Grade Students," Dissertation Abstracts International. 36(5) : 2616 - A ; November, 1975.
- Parasi, Anthony Joseph. "Advance Organizer and Knowledge of Result in a Self - Instructional Program in the Health Science." Dissertation Abstracts International. 38(5) : 2730 - A ; November, 1977.
- Proger, Barton B. and others. "Conceptual - Pre - Structure for Detailed Verbal Passages," The Journal of Educational Research. 64(1) : 25 - 43 ; September, 1970.
- Sand, Lester B. Audio - Visual Procedures in Teaching. New York : The Ronal Press Company, 1958.
- Scandura, J.M. and Well, J.N. "Advance Organizers in Learning Abstract Mathematics," American Educational Research Journal. 4 : 295 - 301, 1967.
- Schnell II, Thomas R. "The Effect of Organizer on Reading Comprehension of Prose Materials." Dissertation Abstracts International. 33(3) : 907 - A ; October, 1972.
- Schramm, Wilbur. The Process and Effects of Mass Communication. University of Illinois Press Urbana, 1955.
- Smith, Charles Donald. "The Effect of Organizers and Abstracts Reasoning Levels on Learning and Retention of Post - Secondary Mathematics Student," Dissertation Abstracts International. 37(6) : 3482 - A ; December, 1976.
- Sones, W.W.D. "The Comics and the Instructional Method," Journal of Educational Sociology. p 238 - 239 ; December, 1944.
- Wittich, Walter A. and Charles F. Schuller. Audio - Visual Materials : Their Nature & Use 3rd. ed., Harper & Brother Publishers, New York, 1962.
-
- Audio - Visual Material. 4th. ed., New York : Harper & Brother Publishers, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

คำสถิติของการวิเคราะห์แบบทดสอบ

ตาราง 6 แสดงค่า P และค่า r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบเรียง ยังไม่ส่ายเกินไป

ข้อที่	P	r
1	.22	.75
2	.30	.41
3	.26	.53
4	.43	.29
5	.76	.28
6	.62	.38
7	.76	.46
8	.74	.53
9	.41	.89
10	.80	.42
11	.80	.42
12	.35	.32
13	.54	.64
14	.66	.47
15	.46	.64
16	.45	.77
17	.76	.29
18	.26	.53
19	.55	.50
20	.76	.61

ภาคผนวก ข.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

แบบทดสอบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิชา จริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เรื่อง ยิ่งไม่สายเกินไป จำนวน 20 ข้อ เวลา 15 นาที

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ลงในช่องกระดาษคำตอบ ตามข้อที่เห็นว่าถูกต้อง
ที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดกล่าวถึงครอบครัวของสุชาติไม่ถูกต้อง ?
 - ก. ครอบครัวของสุชาติมีทั้งหมด 6 คน
 - ข. พ่อแม่ของสุชาติทำงานโดยไม่มีวันหยุด
 - ค. น้องคนเล็กกำลังจะขึ้นชั้นเรียนใหม่
 - ง. สุชาติเป็นพี่ชายคนโต
2. เพราะอะไรสุชาติจึงทำของเล่นจากกระป๋องเก่า ๆ ฝาน้ำตาลลม หรือเศษไม้ ?
 - ก. เพราะชอบของเล่นเก่า ๆ
 - ข. เพราะไม่มีเงินซื้อของเล่นใหม่
 - ค. เพราะชอบประดิษฐ์ของเล่นเอง
 - ง. เพราะเสียดายสิ่งของที่เหลือใช้แล้ว
3. น้ำส้มมีลักษณะอย่างไรแม่ของสุชาติจึงกล่าวว่าเป็น คนแปลกหน้า ?
 - ก. เป็นคนที่ไม่หวังดีต่อใคร
 - ข. เป็นคนที่แกล้งทำดีต่อผู้อื่น
 - ค. เป็นคนที่ไม่รู้จักมักคุ้น
 - ง. เป็นคนที่ไม่รู้ว่ามาดีหรือมาร้าย

4. สุชาติไม่เชื่อคำเตือนของแม่เพราะเหตุใด ?

- ก. เพราะเห็นว่าน้ำสงเป็นคนรวย
- ข. เพราะเห็นว่าน้ำสงเป็นคนน่าคบถือ
- ค. เพราะเห็นว่าน้ำสงเป็นคนเมตตาสงสารเด็ก
- ง. เพราะเห็นว่าน้ำสงเป็นคนดี

5. การที่สุชาติไม่เชื่อฟังคำเตือนของแม่ แสดงว่าสุชาติเป็นคนเช่นไร ?

- ก. อวดดี
- ข. เชื้อมันตนเอง
- ค. ดื้อรั้น
- ง. ไม่เคารพผู้ใหญ่

6. เพราะเหตุใด สุชาติจึงเล่าเรื่องที่ยากได้กังเกง และอยากทำงานให้ตั้งฟัง ?

- ก. ต้องการระบายความกลุ้มใจ
- ข. เกรงกลัวตั้ง
- ค. ต้องการหาที่พึ่ง
- ง. คิดว่าตั้งสามารถช่วยได้

7. การที่สุชาติไปยุ่งเกี่ยวกับตั้ง จนได้รับความเดือดร้อน ตรงกับคำกล่าว ในข้อใดมากที่สุด ?

- ก. ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย
- ข. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด
- ค. ตกนั้นใดพลอยใจ
- ง. ฆ้องดูตาม้าตาเรือ

8. นักเรียนคิดว่าสุชาติควรทำงานอะไร เพื่อช่วยพ่อแม่ ?

- ก. ช่วยแม่ขายข้าวแกง
- ข. พับถุงกระดาษขาย
- ค. เก็บขวดและเศษเหล็กไปขาย
- ง. ดูแลบ้านและน้อง ๆ

9. ข้อใด ไม่ใช่ วิธีที่สุชาติช่วยแม่กระเหม็ดกระแหม่ ?

- ก. ช่วยแม่ขายข้าวแกง
- ข. ทำของเล่นเอง
- ค. ยกกางเกงตัวเก่าให้น้อง
- ง. ใช้จ่ายเงินค่าขนมอย่างประหยัด

10. การที่สุชาติมีเรื่องกลุ้มใจ และพ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ นักเรียนคิดว่า สุชาติควรทำ เช่นไร ?

- ก. ควรเล่าให้เพื่อนที่สนิทฟัง
- ข. ควรปรึกษาคูณครูประจำชั้น
- ค. ควรปรึกษาคูณครูฝ่ายปกครอง
- ง. ไม่ควรเล่าให้ใครฟังเก็บเอาไว้ในใจ

11. เหตุใด นำสิ่งดังต่อไปนี้ให้สุชาตินำทอผ้าไปแจกเพื่อน ๆ ด้วย ?

- ก. เพื่อปิดปากเพื่อน ๆ สุชาติ
- ข. เพื่อล่อลวงเพื่อน ๆ สุชาติ
- ค. เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นคนดี
- ง. เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นคนรวย

12. ถ้าสุชาติกินทอฟฟี่ของน้ำส่างต่อไปเรื่อย ๆ สุชาติจะเป็นอย่างไร ?

- ก. ตาย
- ข. สุขภาพและจิตใจเสื่อม
- ค. คลุ้มคลั่ง
- ง. ประสาทหลอน

13. น้ำส่างจะทำอย่างไรกับเด็ก ๆ ที่กินทอฟฟี่จนติดมาก ๆ ?

- ก. ำให้เด็กทำงานเพื่อหาเงินมาให้
- ข. ำให้เด็กหาเงินมาซื้อทอฟฟี่มาก ๆ
- ค. จับเด็กไปขังเพื่อฝึกให้เลิกขโมย
- ง. จับเด็กไปขังแล้วทรมานร่างกาย

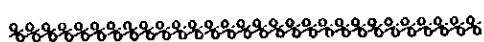
14. จากข่าวที่น้ำส่างถูกจับ ทำให้น้ำส่างจึงหลอกแต่เด็ก ๆ เท่านั้น ?

- ก. เพราะเด็ก ๆ ชอบกินทอฟฟี่
- ข. เพราะเด็ก ๆ ติดทอฟฟี่ได้ง่าย
- ค. เพราะเด็ก ๆ เชื่อคนง่าย
- ง. เพราะเด็ก ๆ ไม่สามารถทำอะไรน้ำส่างได้

15. ข้อใด เป็นวิธีการที่น้ำส่างใช้ล่อลวงเด็ก ?

- ก. สัญญากับเด็กว่าจะซื้อของให้
- ข. ำให้เงินเพื่อล่อให้เด็กเชื่อตนเอง
- ค. หาเด็กคนหนึ่งให้ว่าทอฟฟี่ไปแจก
- ง. ตีสนิทกับเด็กแล้วให้กินทอฟฟี่

16. ข้อใด กล่าวเปรียบเทียบระหว่างน้ำล่งกับสชาติได้ถูกต้อง ?
- ก. แมวกับหนู ค. ปลาใหญ่กับปลาเล็ก
ข. ราชนลิห์กับหนู ง. หมากับลูกแกะ
17. "ลูกยังซเซคตที่ติดน่มมาก ต่อไปต้องระวังตัวให้ทันะ" จากข้อความนี้ แม่กล่าวด้วยความรู้สึกอย่างไร ?
- ก. ห่วงใย ค. หวังดี
ข. วิตกกังวล ง. ร้อนใจ
18. สฐาติควรปฏิบัติตามข้อใด จึงจะไม่ดิดยาเสพติด ?
- ก. ไม่คบเพื่อนเช่นโต้ง
ข. ไม่คบคนแปลกหน้า
ค. ไม่เชื่อครง่าย ๆ
ง. ไม่อยากได้สิ่งบอง ของผู้อื่น
19. จากเรื่องที่นักเรียนฟัง มีใครที่ไม่ดิดยาเสพติด ?
- ก. สฐาติ ค. เพื่อนของสฐาติ
ข. น้ำล่ง ง. โต้ง
20. ข้อใดเป็นข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ ?
- ก. เกิดเป็นคนย่อมมีพลังพลาด
ข. พ่อแม่ทำงานหนักก็เพื่อลูก
ค. ประหยัดเสียแต่วันนี้ จะมั่งมีในวันหน้า
ง. คบคนให้ตหน้า

ภาคผนวก ค.

ภาพการ์ตูนนำเรื่อง 3 แบบ

ภาพการ์ตูนแสดงเนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง

ยังไม่สายเกินไป

วิชาจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

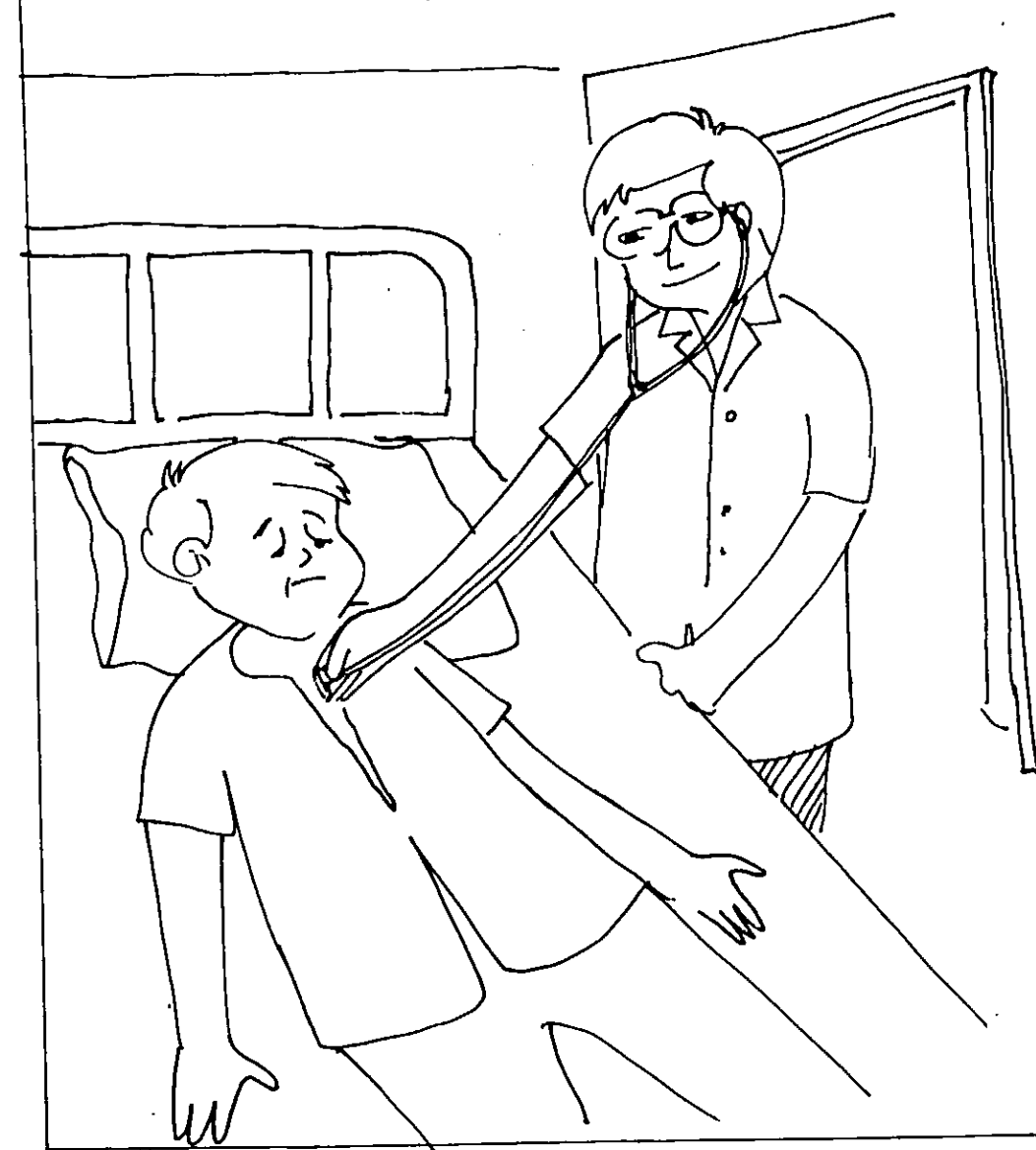
.....

คำสั่ง ให้ให้นักเรียนอ่านภาพการ์ตูน

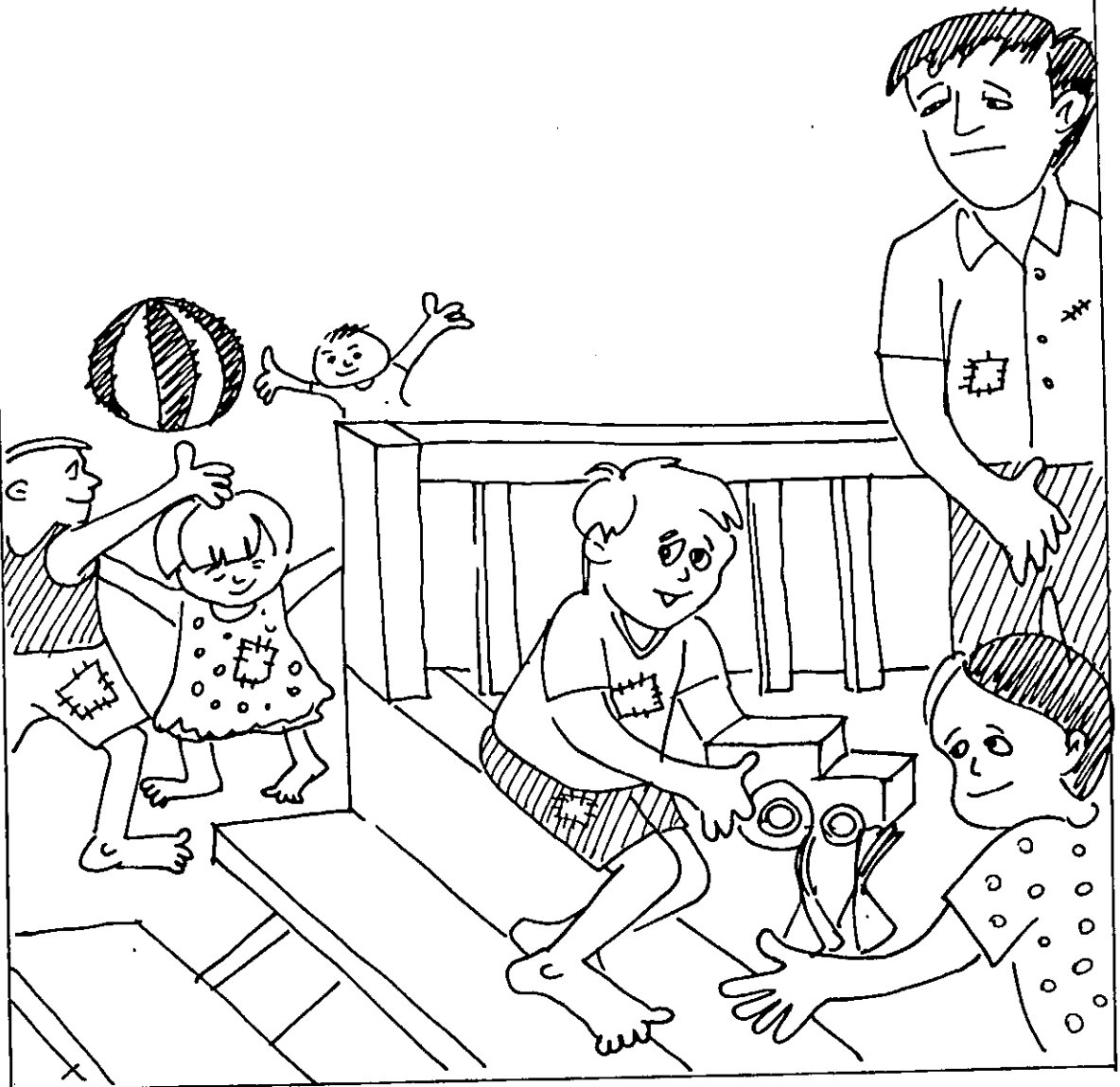
จำนวน 14 ภาพ ภายในเวลา 7 นาที

ภาพที่ 1

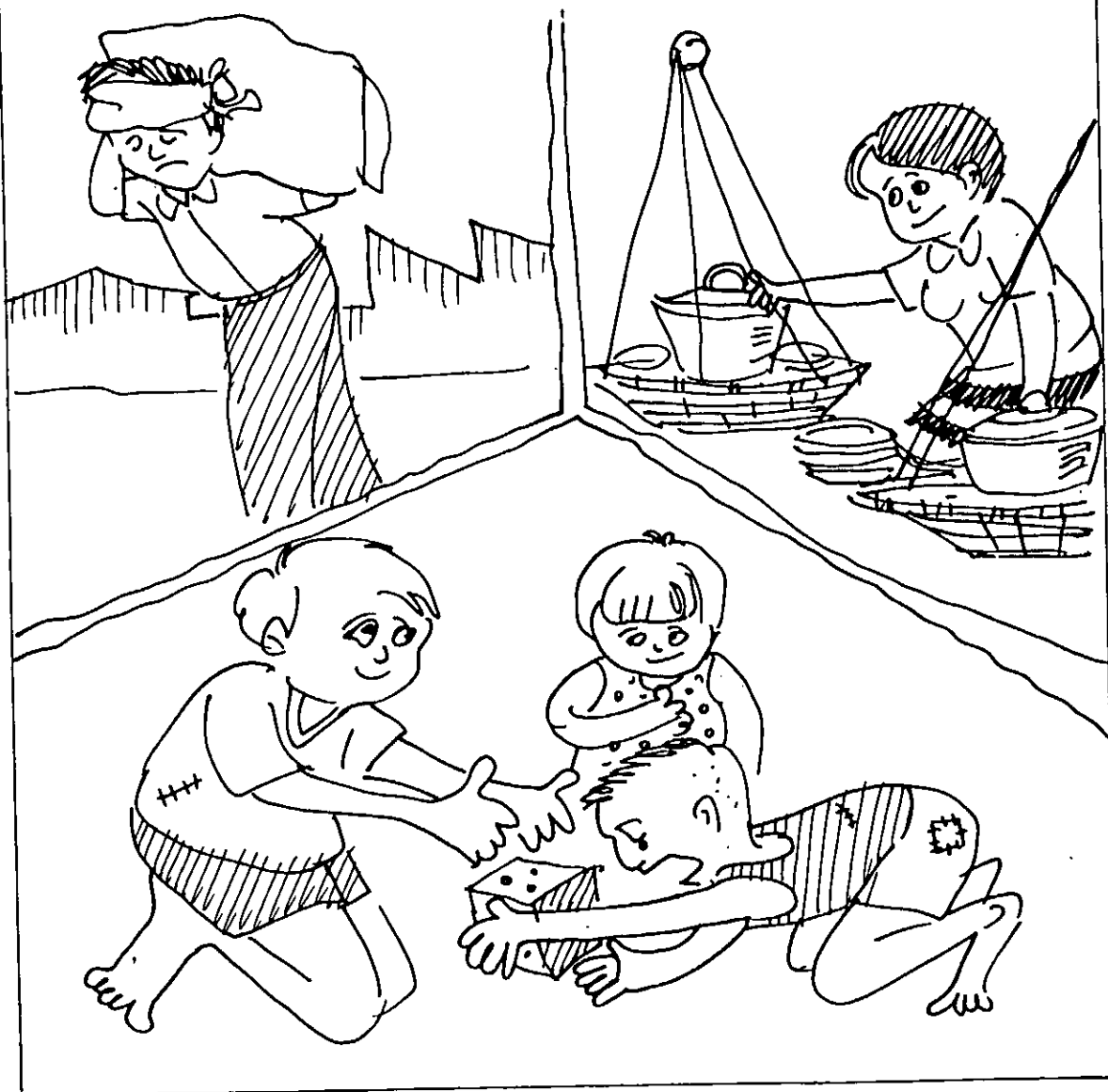
สุชาติเป็นนักเรียนที่ติดยาเสพติดระยะ เริ่มแรก
และเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล

เหตุแห่งความเป็นมานั้น เริ่มต้นจาก สุชาติ
เป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจน ซึ่งมีพ่อ แม่ และ
น้อง ๒ พี่ 3 คน

พ่อของสุชาติ มีอาชีพรับจ้าง แม่มีอาชีพขายข้าวแกง
ทั้งสองคนทำงานหนักเพื่อส่งลูก ๆ เรียนหนังสือ
ยิ่งลูกคนเล็กกำลังจะเข้าเรียน ทั้งสองก็ยังทำงานหนัก
มากขึ้น ทำให้ไม่มีเวลาอยู่นาน ขาดเอาใจใส่ดูแลลูก ๆ

ใกล้เปิดเทอม แม่บอกให้สุชาติเย็บกางเกงตัวเก่าให้น้อง และสัญญาว่าจะซื้อตัวใหม่ให้เมื่อเปิดเทอมแล้ว สุชาติดีใจมาก เพราะอยากได้กางเกงตัวใหม่

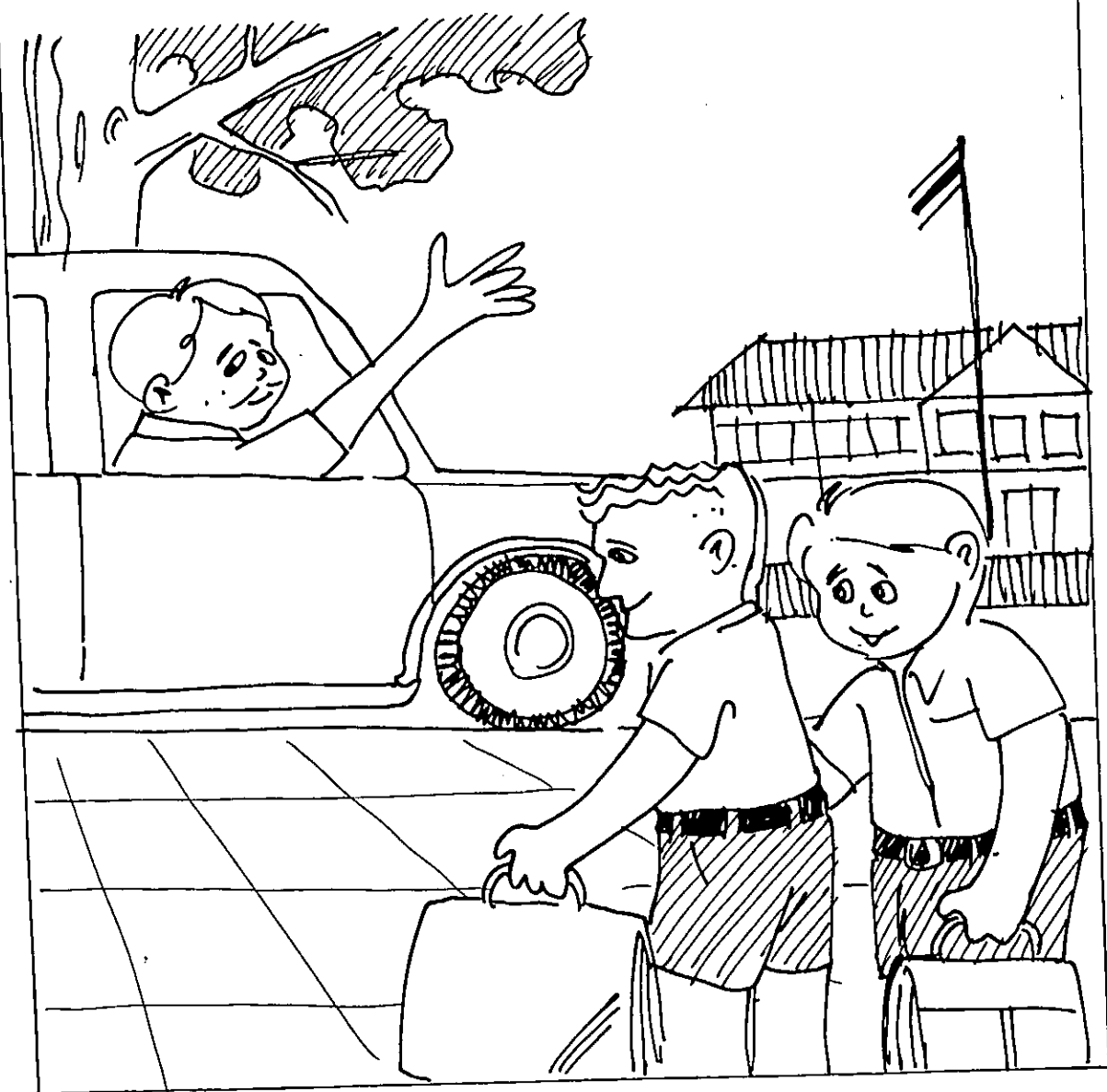
ดรีห์เปิดเทอม แม่ของสุชาติยังไม่ได้ซื้อกางเกง
ตัวใหม่ให้เขา เขาอยากได้มาก แต่ไม่รู้ว่าจะทำ
อย่างไร เพราะส่งสารพ่อแม่ที่ต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น

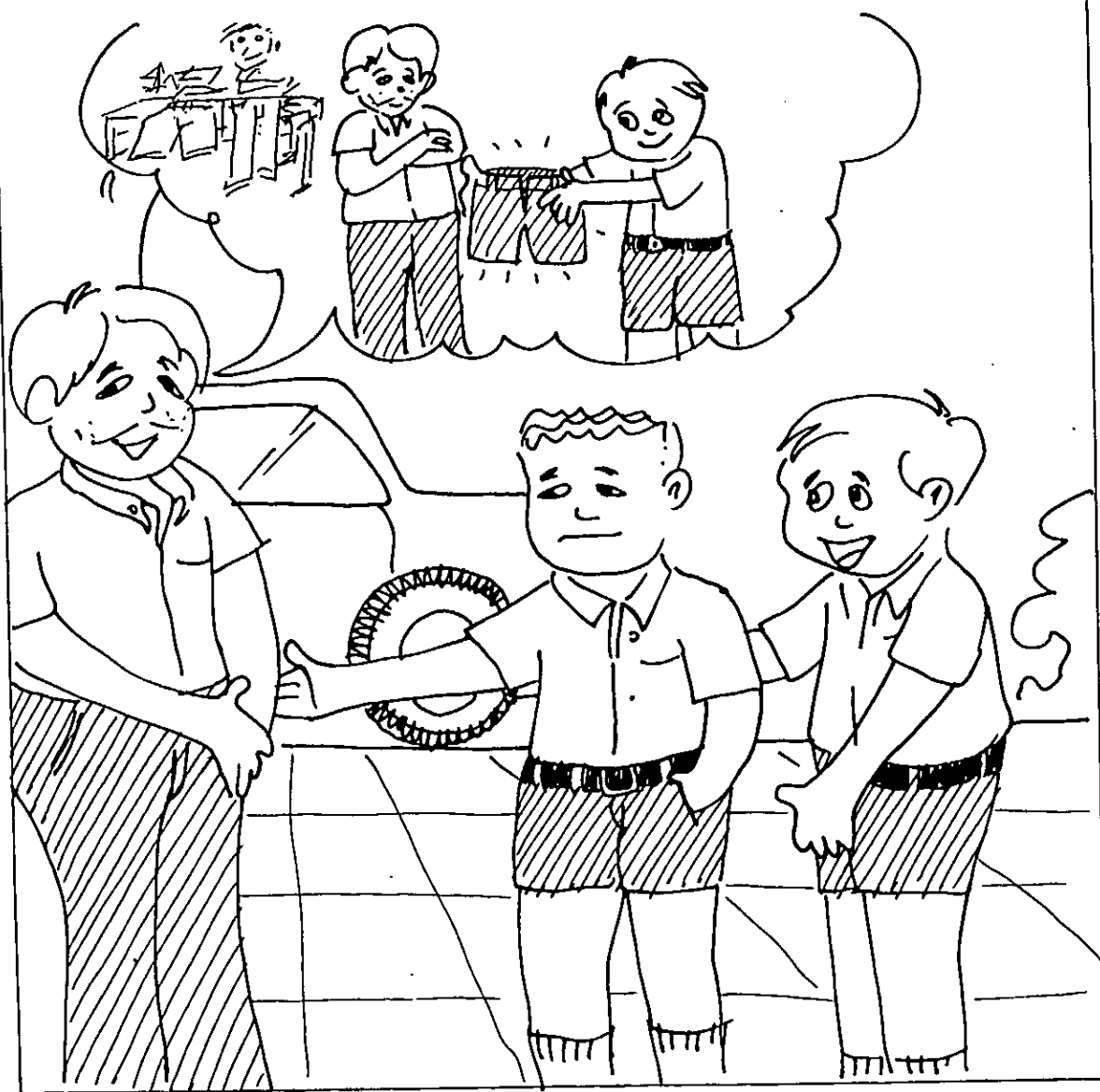
วันหนึ่ง ขณะที่สมาชิกกำลังนั่งกลุ่มใจอยู่ใต้ต้นไม้
โต้ง นักเรียนรุ่นพี่ได้เข้ามาทักทายด้วยดี จันทรา
ถามถึงอาการของสมาชิก จึงรับปากว่าจะช่วยเหลือเขา
ให้มีเงินไปซื้อกางเกงตัวใหม่ได้

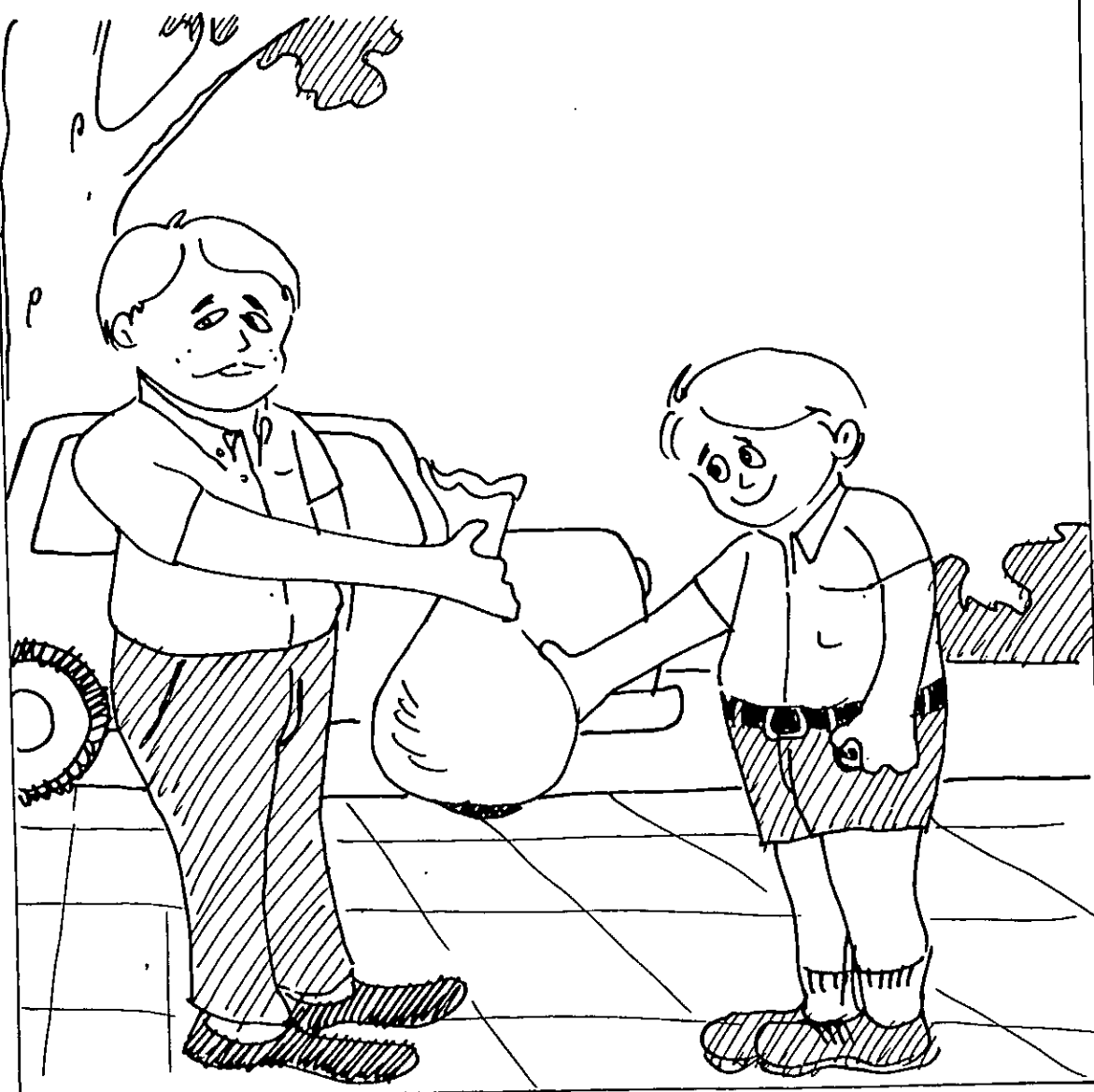
หลังจากเลิกเรียน ไต้งพาสุชาติไปพบชายแปลกหน้า
ชื่อ ล่ง ซึ่งนั่งรถเก๋งคันใหญ่มาจรถารถอยู่

ตามแปลกหน้านั้นได้ฟังเรื่องราวจากโจ้งแล้ว
ก็รับปากกับสุชาติว่า วาง ๆ จะพาสุชาติไปซื้อขนมทาง

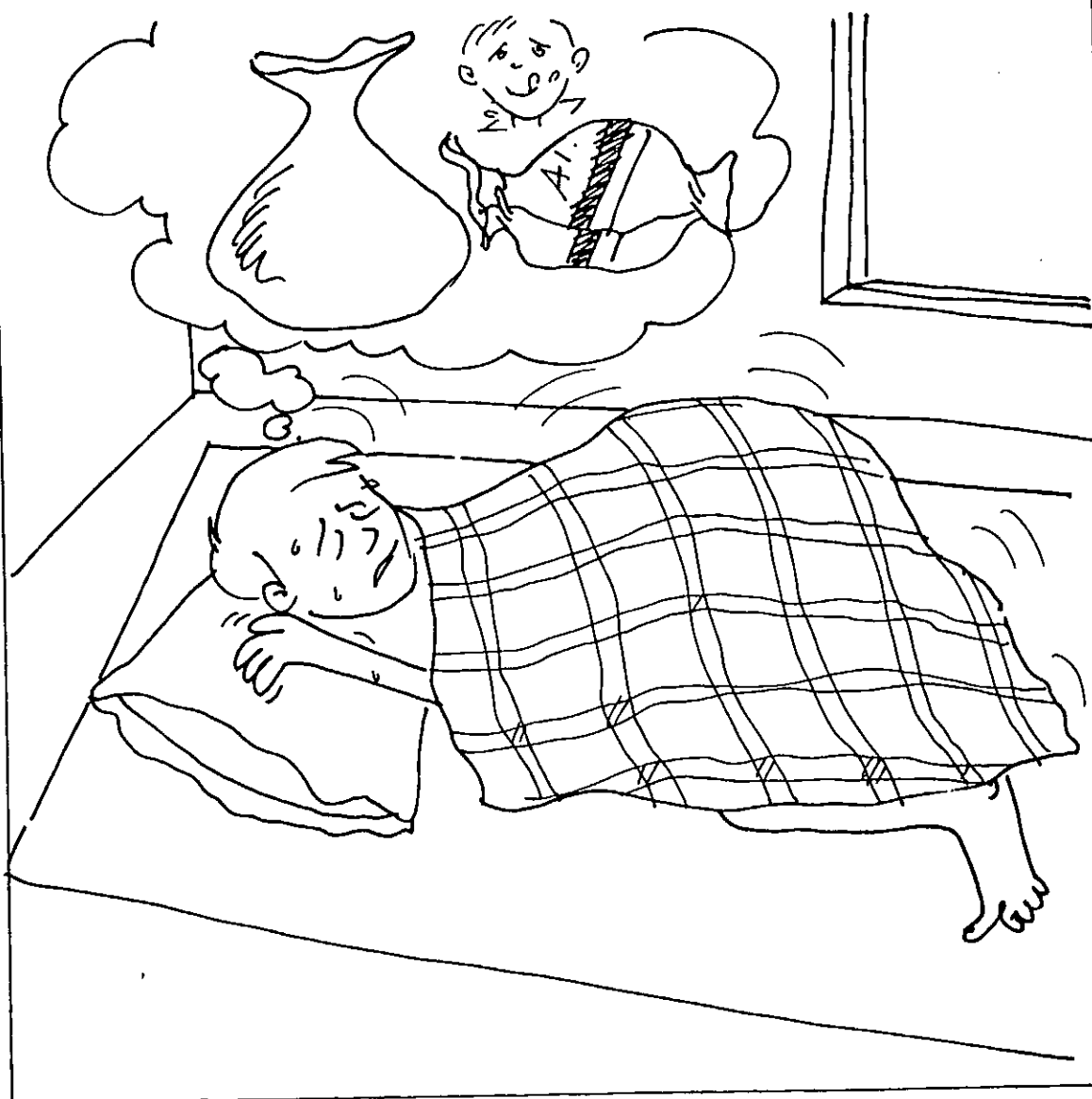
ก่อนขายแลกเปลี่ยนจะกลับ ได้ให้พี่อफीแก่สุชาติ
 เอาไปกิน และแจกเพื่อน ๆ นอกจากนี้ยังรับปากว่า
 จะเอาพี่อफीมาให้เขาทุกวัน เมื่อจะกลับก็ให้เงิน
 แก่เขา อีก 5 บาท ด้วย

ลู่อัดกลับมาถึงบ้าน ก็เล่าให้แม่ฟัง แม่ห้ามเขา
ว่า อย่าไปรับของจากคนแปลกหน้านี้อีก

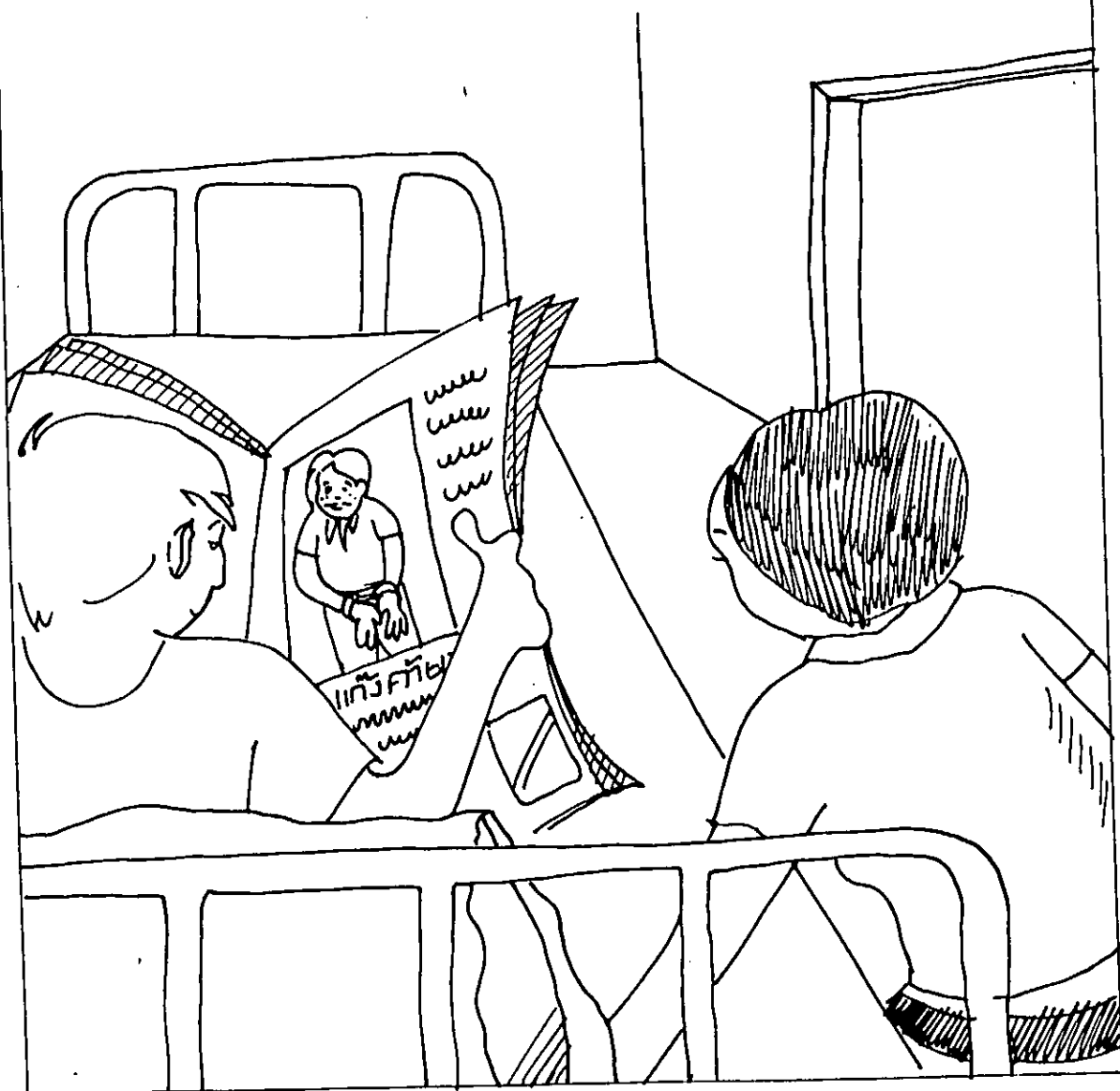
หลังจากแม่ห้ามสุชาติไม่ให้ไปรับของจากชายแปลกหน้า
แล้ว สุชาติก็ไม่เชื่อฟัง กลับติดต่อบริษัทฟฟี่มากิน
ทุกวัน จนเขาเริ่มติดก๊อปปี้ และมีความกระตือรือร้น -
ติดกาเล่นกีฬา

วันหนึ่ง พ่อและแม่ มาพบสุนัขตัวใหญ่ในอาคารค้าย
คนติดยาเสพติด จึงพาสุนัขไปส่งโรงพยาบาล

ขณะที่ลูกชายดิ้นรนรักนางตัวฉมังที่โรงพยาบาล เขาได้
อ่านหนังสือพิมพ์ พบข่าวและเห็นรูปชายแปลกหน้า
ที่เขาเคยติดตาตัวฉมัง ถูกตำรวจจับในข้อหาฉ้อโกง

หนังสือพิมพ์เปิดเผยวิธีการลงขายแลกเปลี่ยนว่า
 เขาจะเข้าไปที่สหกรณ์เด็ก และหลอกให้เด็กคนหนึ่ง
 ก็นักฟุฟฟี่ หรือสับสนหรือ จากนั้นก็จะบังคับให้เด็ก
 ทำงานหาเงินมาให้ ใครไม่ทำ ก็ถูกทำร้าย สุธาติเป็นเด็ก
 คนหนึ่งที่ตกเป็นเหยื่อของเขา โชคดีที่พ่อแม่ช่วยสุธาติ
 หนีได้ สุธาติรับปาก กับแม่ว่า
 ถ้าไปจะเชื่อฟังแม่

ภาพการ์ตูนแสดงโครงเรื่อง

เรื่อง

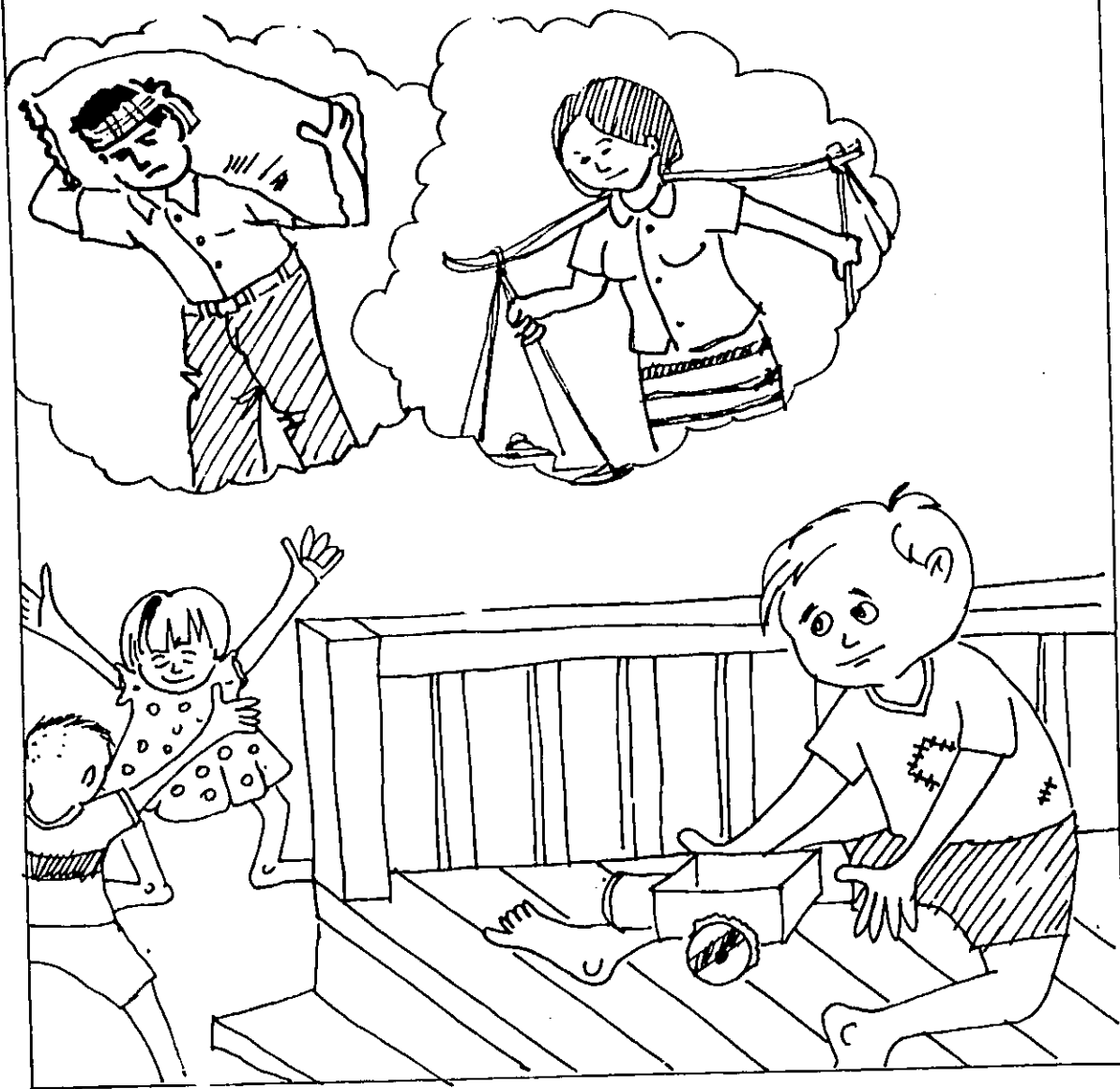
ยังไม่สายเกินไป

วิชาจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำสั่ง ให้ให้นักเรียนอ่านภาพการ์ตูน จำนวน
7 ภาพ ตามลำดับ ภายในเวลา 5 นาที

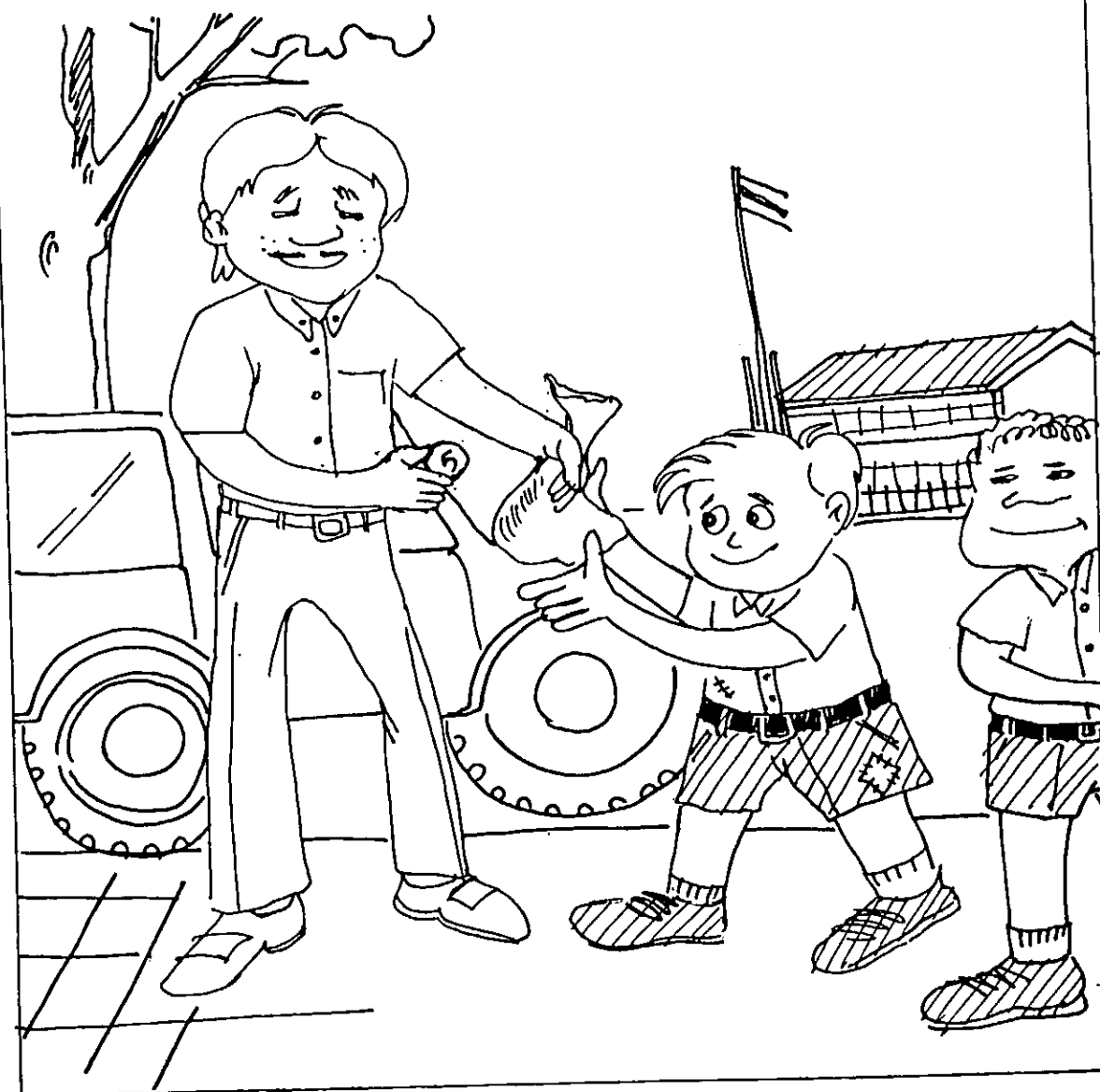
สุชาติ เป็นเด็กชายมาจากครอบครัวยากจน
พ่อแม่ทำงานหนัก จนไม่มีเวลาดูแลลูก ๆ อย่างใกล้ชิด

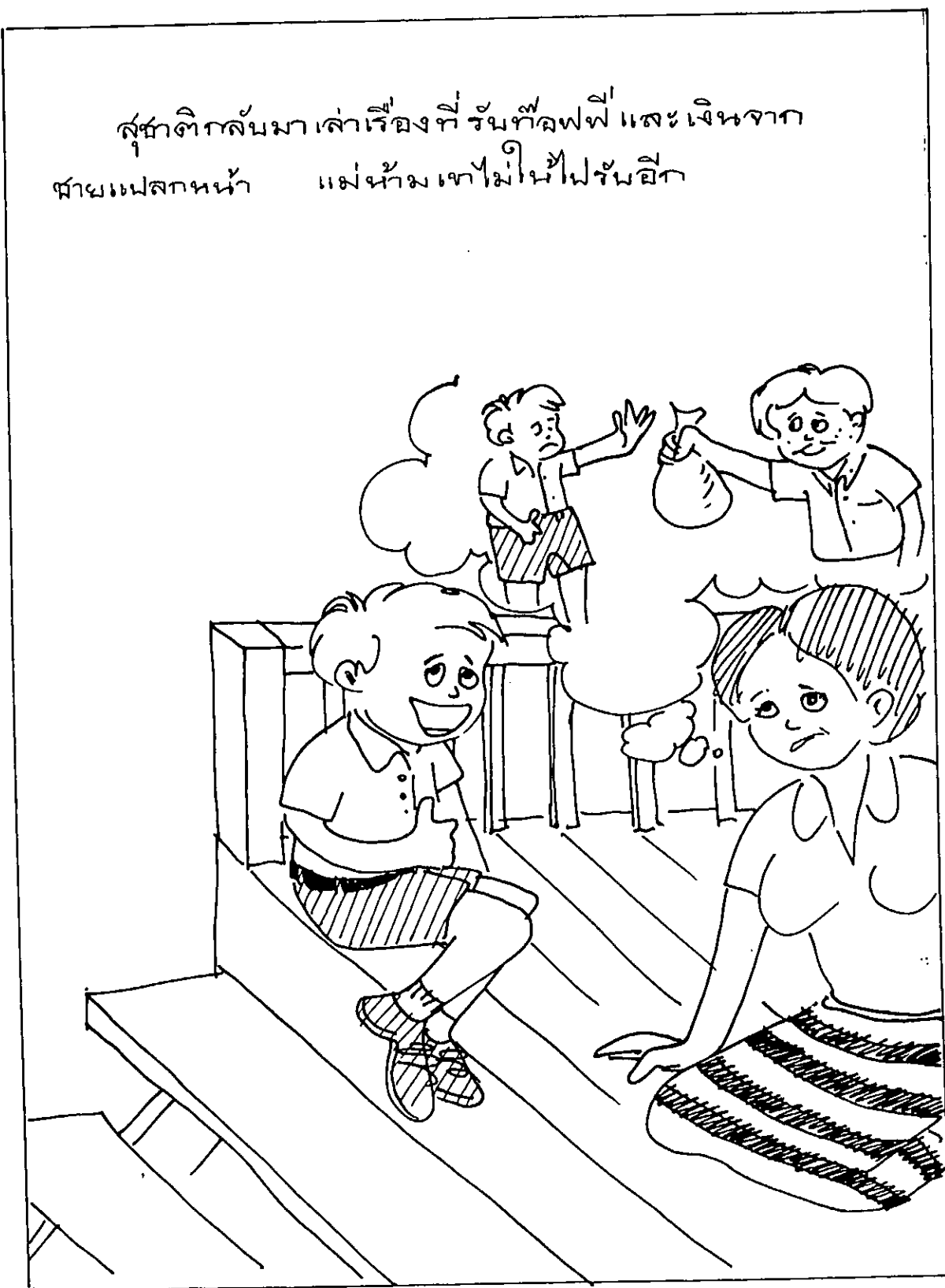
ลูซัดอยากได้กางเกงตัวใหม่มาก แต่พ่อและแม่
ของเขาไม่มีเงินที่จะซื้อให้เขาได้ ทำให้เขารู้สึกโศก

นักเรียนรุ่นพี่ พาสุชาติไปพบชายแปลกหน้า
ชายแปลกหน้านั้นรับปากจะพาสุชาติไปซื้อกางเกง
และยังให้ฟุตบอล และ ฝืนแก่เขาด้วย

สุชาติกลับมาเล่าเรื่องที่รันทูลฟฟ์และเงินจาก
ชายแปลกหน้า แม่ห้ามเขาไม่ให้ไปรันอีก

ลูซาคิไม่เชื่อคำเตือนของแม่ จึงกลายเป็หตาห
ดัดทำฟฟี่พสนพาเสพจิตา

โชคดีที่พ่อแม่ของสุชาติมาพบ และพาเขาไปส่ง
โรงพยาบาลได้ทันการณ์ ก่อนที่เขาจะติดพยาธิตา
ขึ้นร้ายแรงกว่าเดิม

ส่วนชายแปลกหน้าผู้หนึ่ง ภายหลังถูกจับใน
 ฐาน ดักฟังเสด็จ

ภาพการ์ตูนแสดงคำถาม
เรื่อง

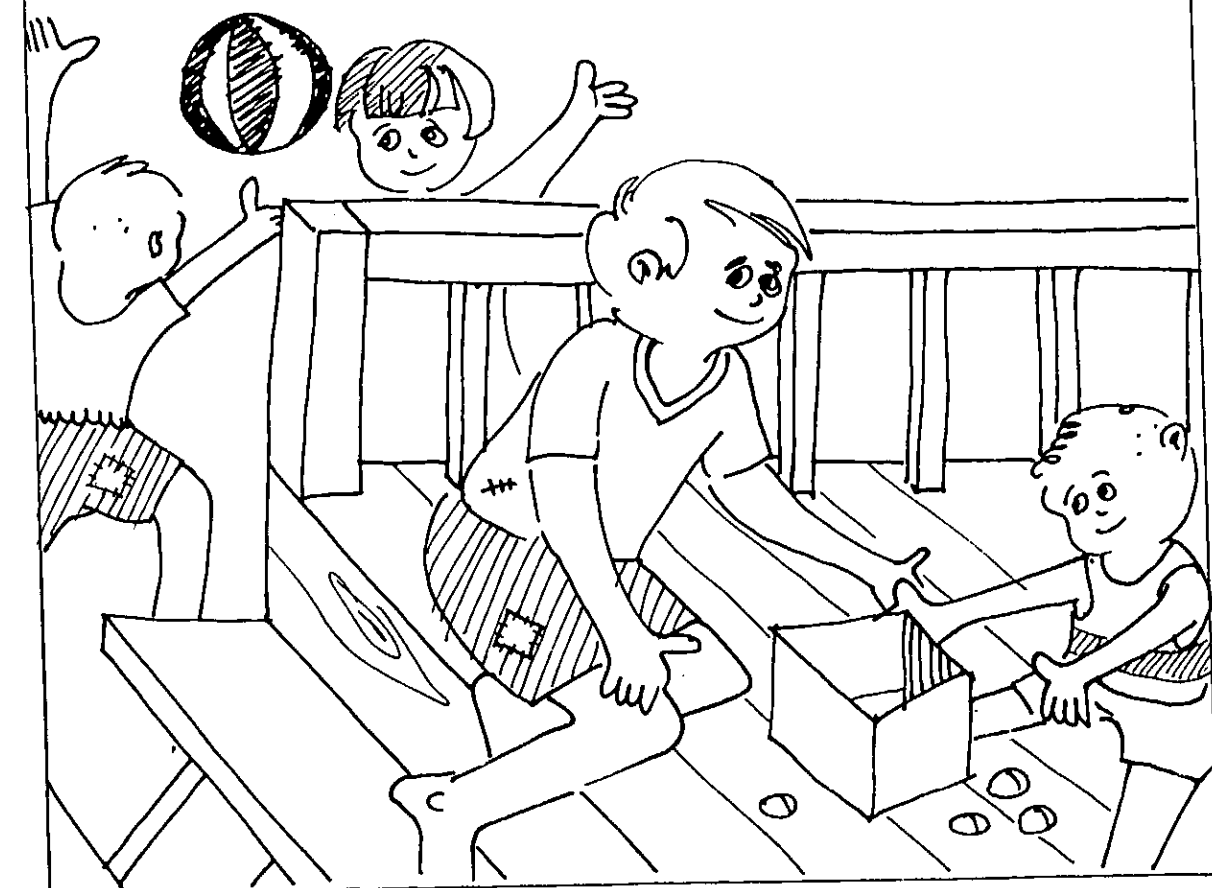
ยังไม่สายเกินไป

วิชาชีวิตศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

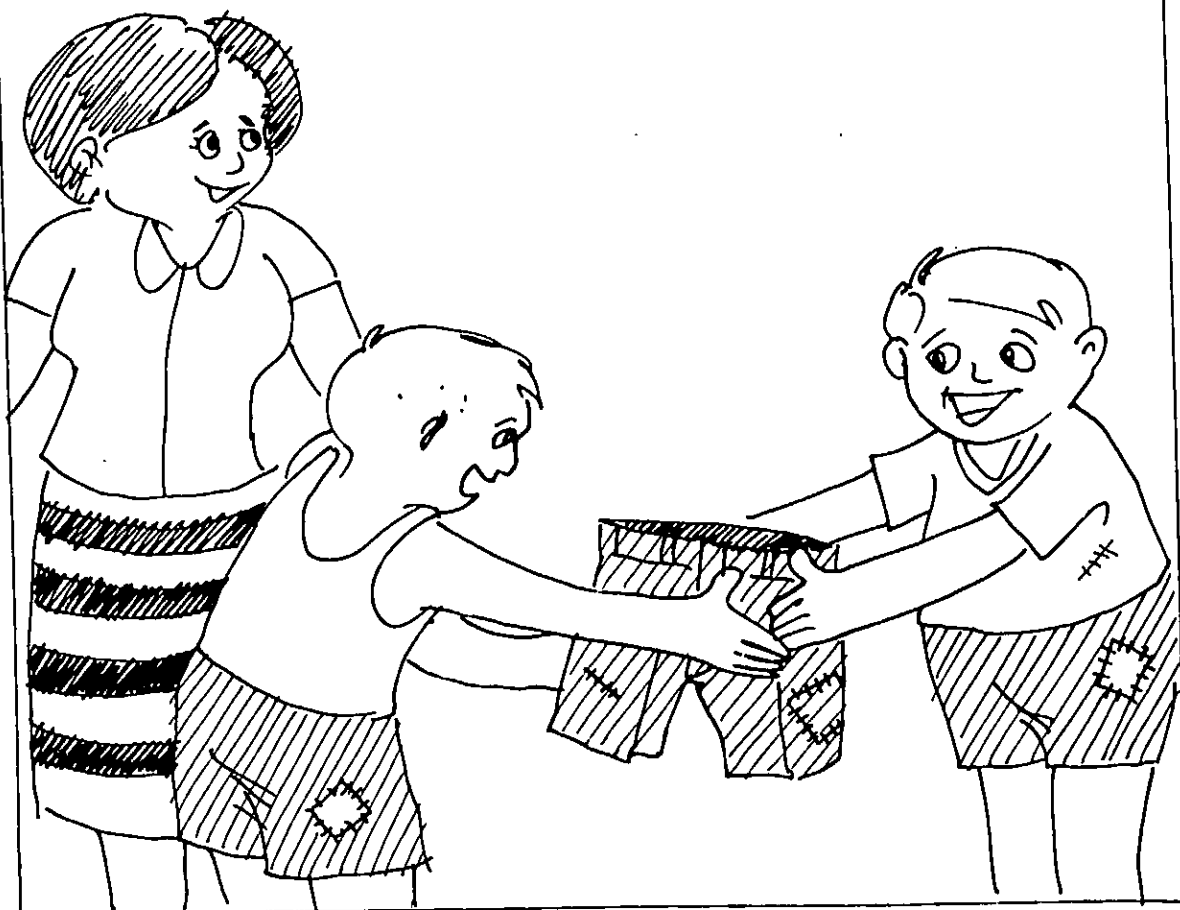
คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านภาพการ์ตูน

จำนวน 12 ภาพ ภายในเวลา 5 นาที

เพราะเหตุใด พ่อแม่ของสุชาติ จึงไม่สามารถดูแล
สุชาติ และน้อง ๆ ได้ข้างไกลชนิด ?

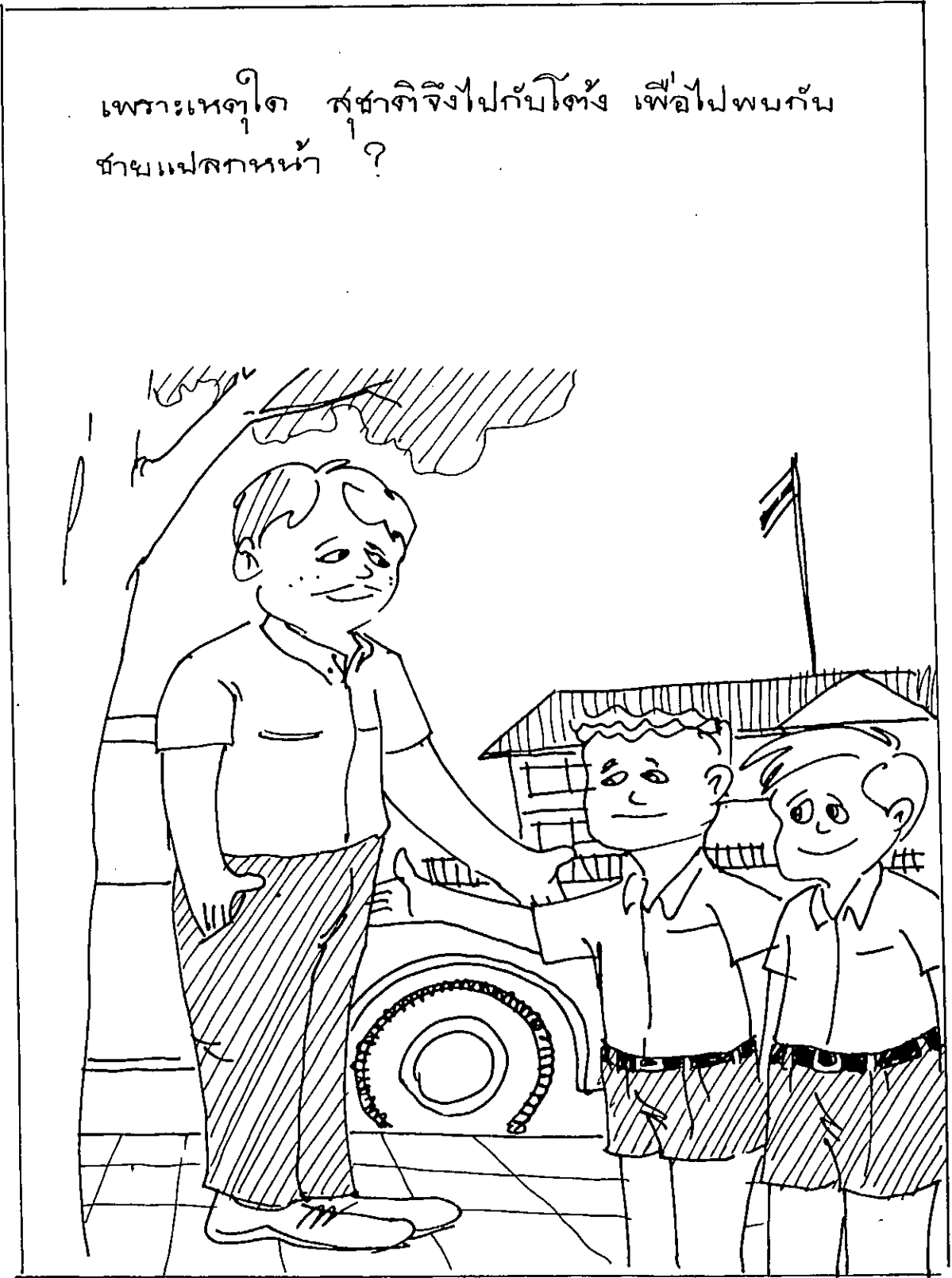
เพราะเหตุใด สุชาติจึงยอมให้กางเกงตัวเก่าแก่แก่หลิม?

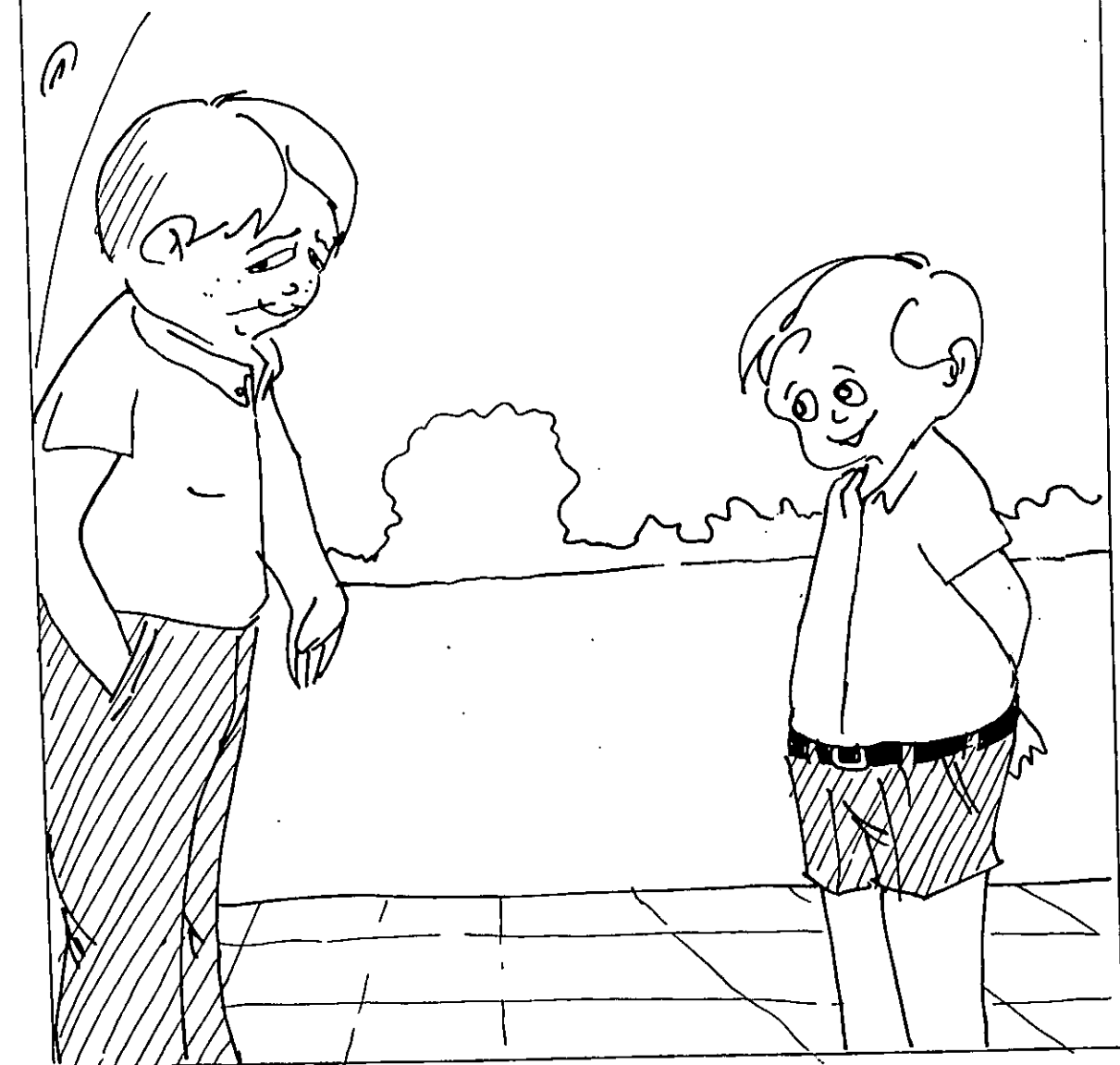
เพราะเหตุใด ศุขะติจึงกลัจากลุ่มไม้ ?

เพราะเหตุใด ศุภชาติจึงไปกับโจ้ง เพื่อไปพบกับ
ชายแปลกหน้า ?

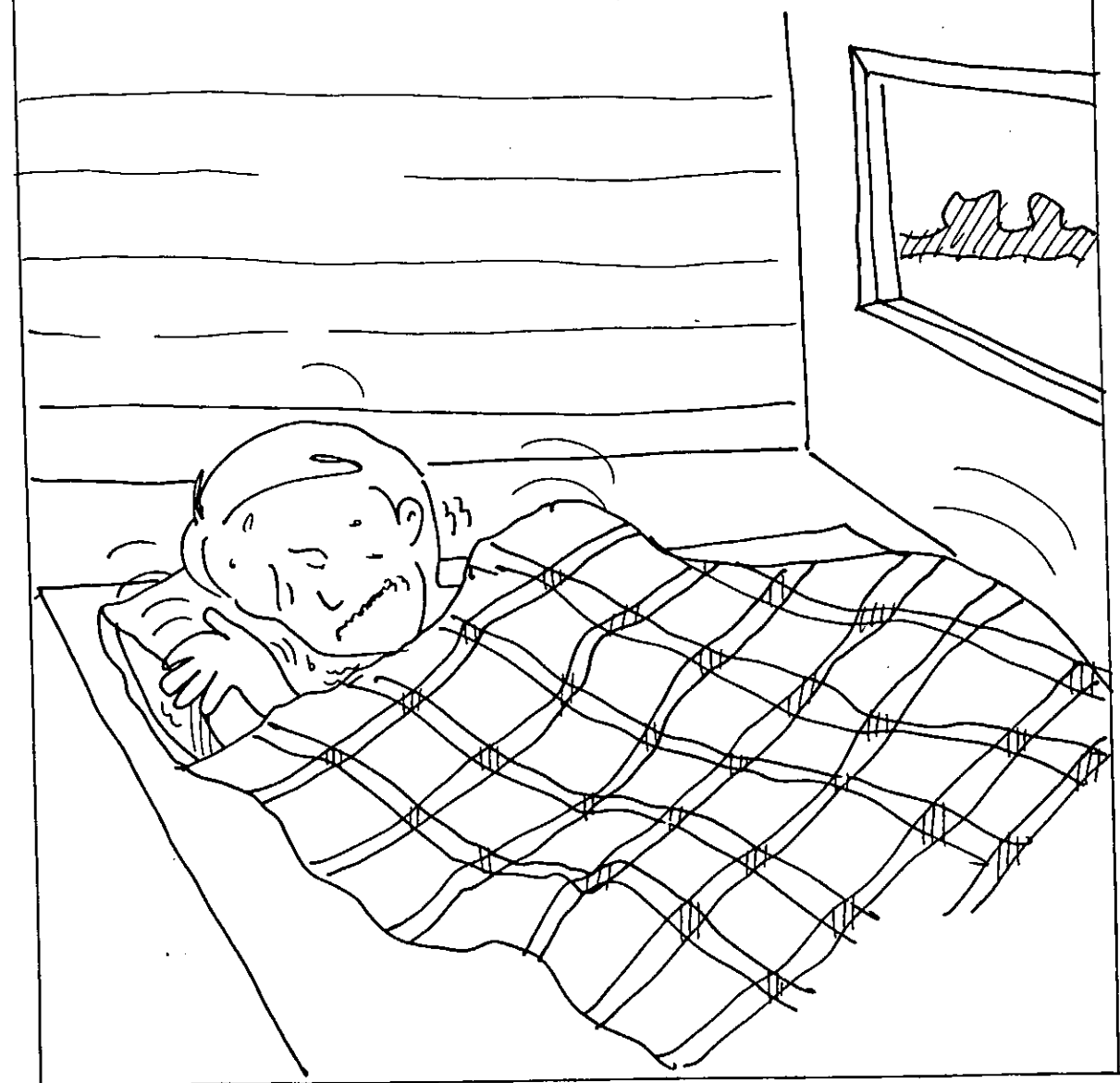
เพราะเหตุใด ลุ่ชาติจึงดีใจ และชอบช่วยแปลภาษา
มาก ?

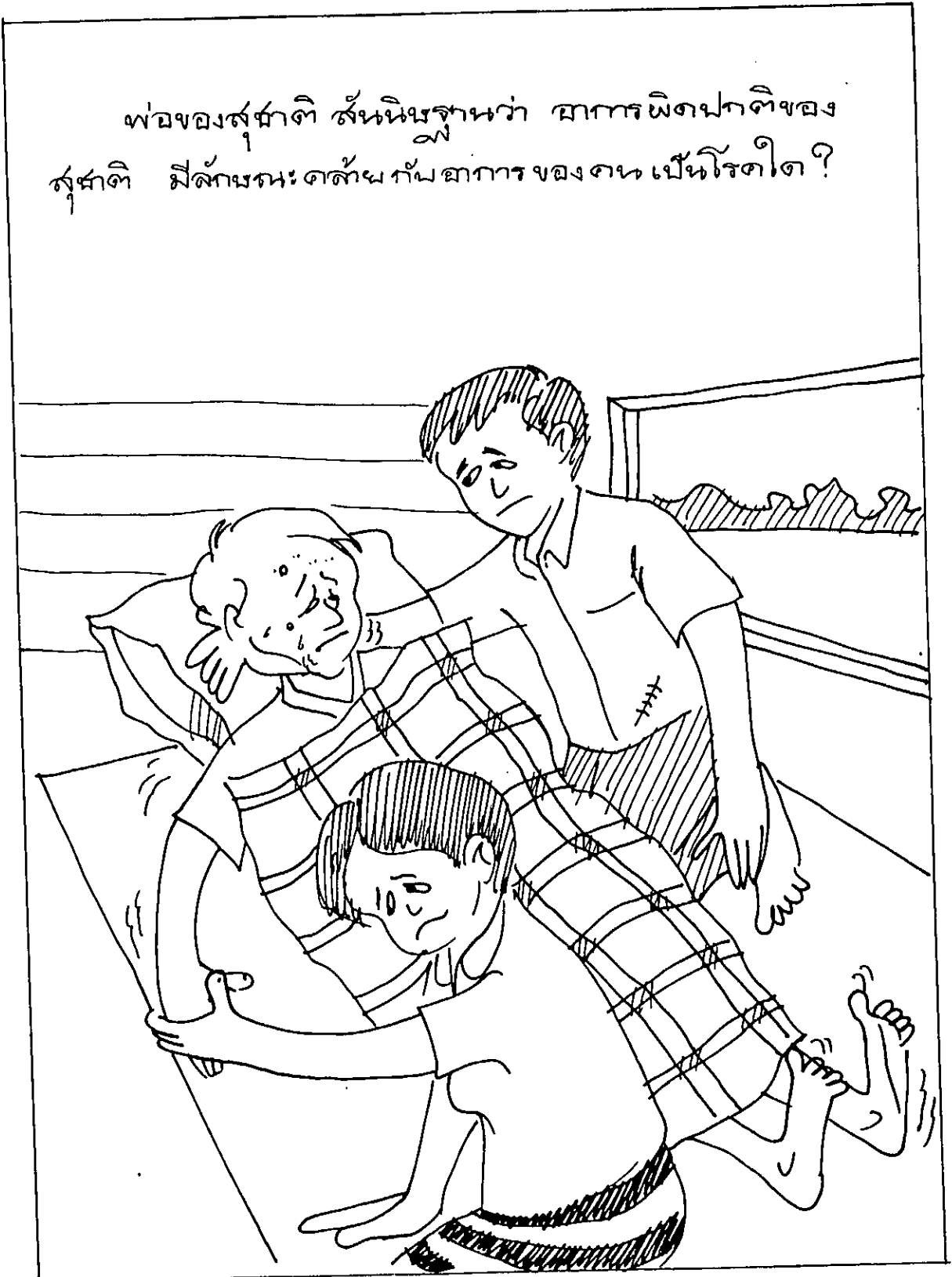
แม่สุชาติ กำลังวิ่งเรื่องที่สุชาติไปรับของจาก
ชายแปลกหน้า ไว้อย่างไร ?

เพราะเหตุใด สัตว์จึงมีอาการไม่สบายกินข้าว
มีกลิ่นปากกลิ่น หายใจเหม็น ?

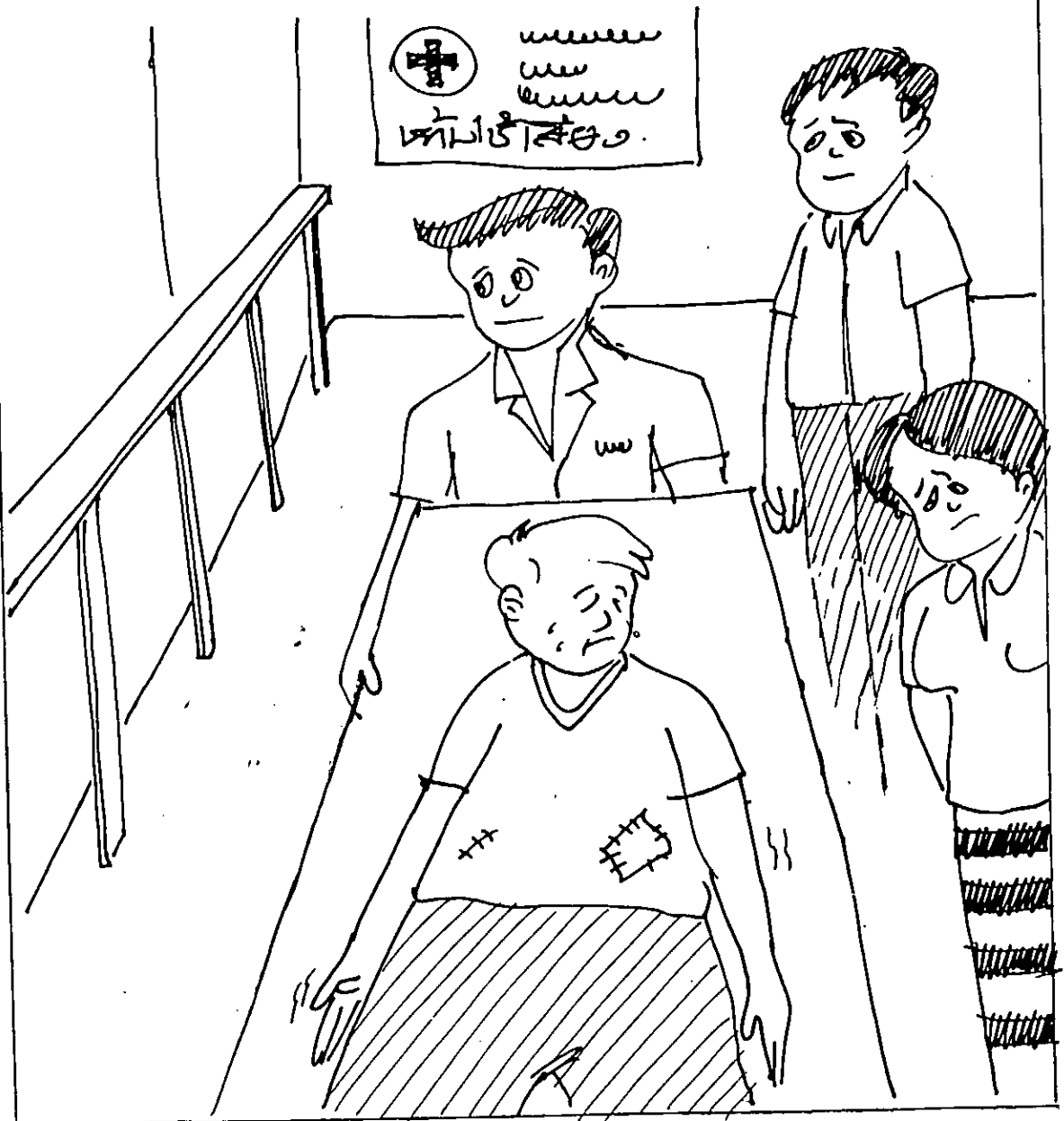

พ่อของสุชาติ สันนิษฐานว่า อาการปวดปากของ
 สุชาติ มีลักษณะคล้ายกับการงอนจนเป็นโรคได้?

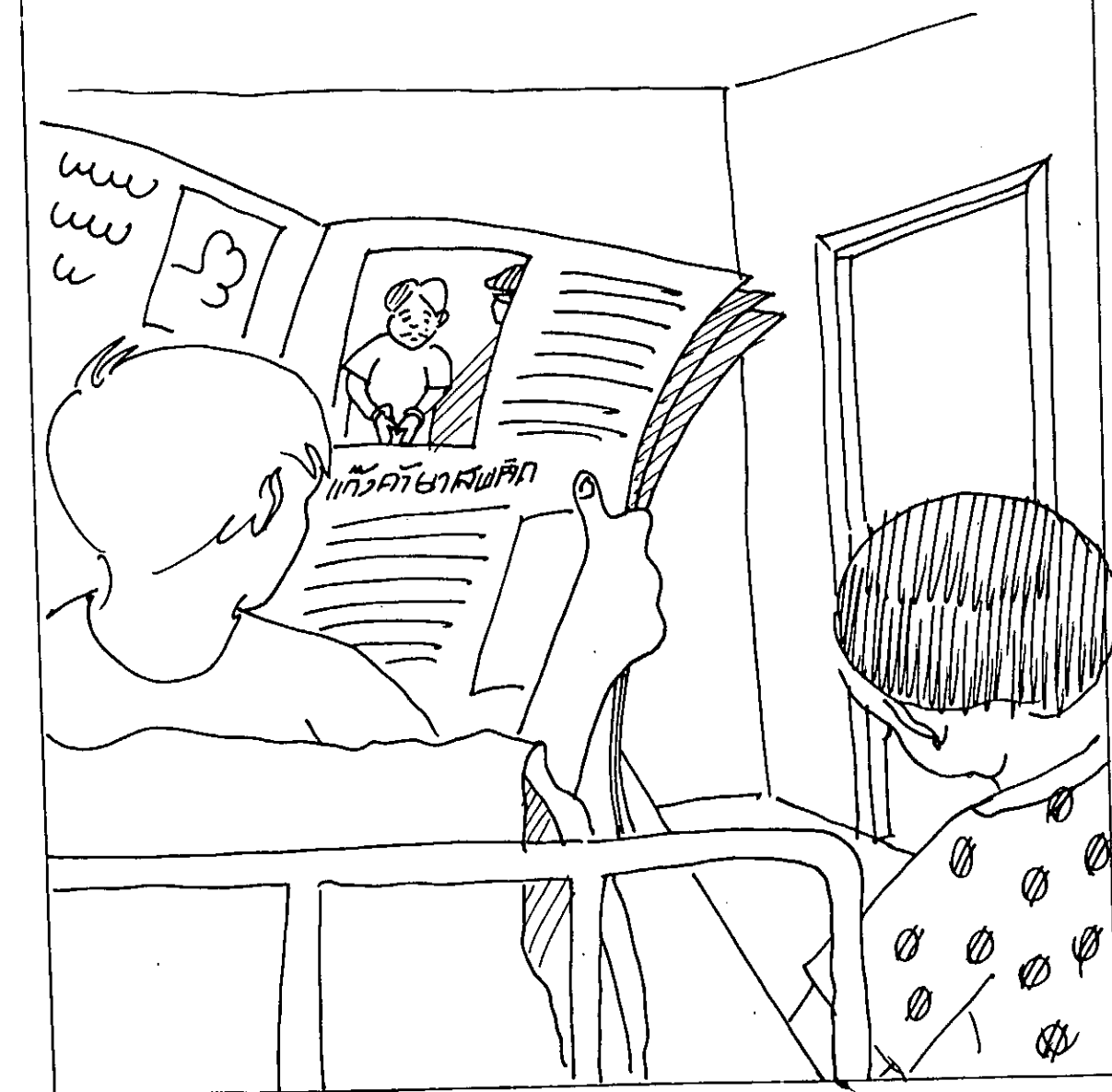

เมื่อสุขภาพดีจนรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล
 กล้าถามเขาไว้ว่าอย่างไรบ้าง ?

แพทย์

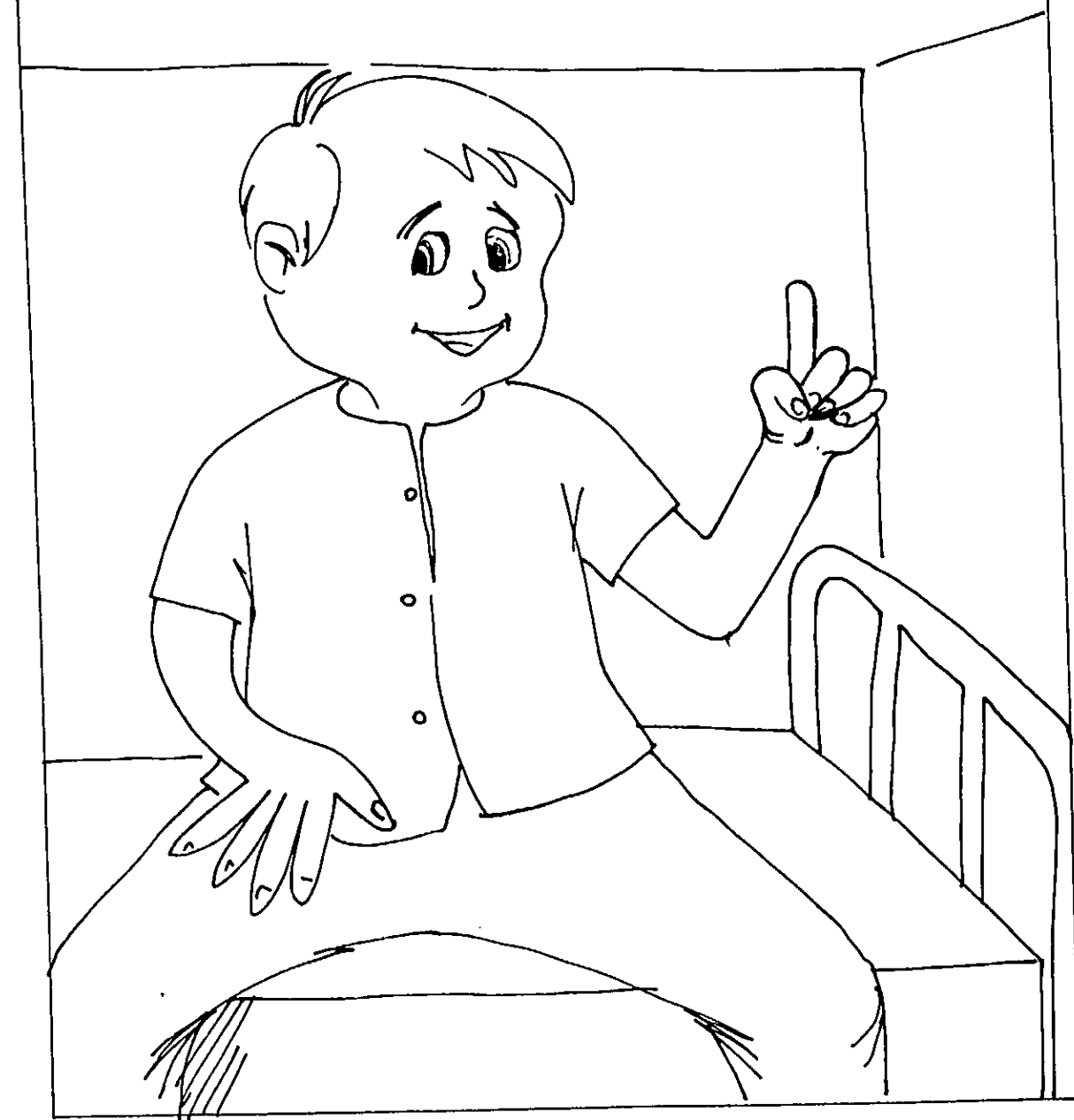
เพราะเหตุใด ชายแปลกหน้าจึงถูกตำรวจจับ ?

แม่ของสุชาติ กำลังสั่งสอนสุชาติไว้อย่างไร ?

สวัสดีเพื่อน ๆ ผู้ฟังไว้ได้อย่างไรในตอน
ทำเรื่อง ?

ภาคผนวก ง

รายการละครวิทยุโรงเรียน

วิทยุโรงเรียน

เรื่อง ยังไม่สายเกินไป

เวลา 15 นาที

- ดนตรีเปิดรายการ -

- สุชาติ หมอครับ ผมกลับบ้านได้จริง ๆ เหนือครับ
- หมอ กลับได้แล้วละ แล้วกินยาที่หมอให้ไปให้หมดก็แล้วกันนะ
- สุชาติ ขอบคุณมากครับ ถ้าคุณหมอไม่ช่วยผม ๆ คงต้องตายแน่ ๆ ไข้ไหมครับ
- หมอ ไม่หอรอก ไข้คืตี่ที่หนูยังติดไม่มากนัก
- สุชาติ ผมเชื่อแล้วละครับ เบ็ดคนแปลกหน้าด้วย
- หมอ อ้าว เบ็ดคนแปลกหน้าทำไมละ
- สุชาติ ก็ที่ผมติดเนี่ย ก็เพราะคนแปลกหน้าละครับ เอามาให้ผม
- หมอ นั้นซิ เด็กขนาดเธอนี้ไม่ว่าจะติดได้เลยนะ รีบไปเกาะพ่อแม่เธอรออยู่นานแล้ว
- ต่อไปนี้อย่าไปเริ่มมันอีกก็แล้วกัน
- สุชาติ พ่อกับแม่ผมมารับแล้วหรือครับ งั้นสวัสดิ์ครับคุณหมอ รับรองผมจะไม่กินมันอีกเลย

- ดนตรีคั่น -

- สุชาติ สวัสดิ์ครับเพื่อน ๆ เพื่อน ๆ ลองทายซิครับว่าผมจะไม่กินอะไรอีกทายถูกมั๊ยครับ
- ผมจะบอกให้ละครับ ทอफीเหล้าองละครับที่นี้เพื่อน ๆ ก็คงอยากจะทราบต่อใช่มั๊ย
- ละครับว่าทำไมผมจึงกินทอफीเหล้าจนติด เพื่อน ๆ ฟังเรื่องของผมนะครับ เพื่อน ๆ
- จะได้ไม่ทำอย่างผมไงละครับ

- ดนตรีคั่น -

ลูชาติ ผมชื่อลูชาติ ผมอยู่กับพ่อแม่และน้อง ๆ อีก 3 คน พ่อผมทำงานรับจ้างก่อสร้าง
แบบหาทุกอย่าง แม่ผมขายข้าวแกงในตลาด ตั้งแต่ผมมีน้องคนที่สอง พ่อกับแม่
ต้องทำงานหนัก พ่อแทบจะไม่ได้กลับบ้านเหมือนแต่ก่อน ผมเห็นพ่อเปลี่ยนงานบ่อย ๆ
ผมเคยได้ยินพ่อกับแม่บ่นกันว่า ...

พ่อ หนึ่งงานหายากขึ้นทุกวัน ถ้าแกก็หันไปใช้เครื่องจักรทำงานก็มาก ไม่ค่อยจ้อ
คนงานเลย

แม่ จันทิขายของไม่ดีเลย ข้าวของก็แพงขึ้น ลูกเราก็โตขึ้นทุกวัน ๆ กำลังกินกำลัง
นอน เชื้อ ... เงินทองก็หาลำบาก

พ่อ เจ้าคนเล็กก็จะเข้าโรงเรียนอีก เชื้อ ไม่รู้จะหาเงินได้ทันหรือเปล่า

แม่ คงต้องให้มันใส่เสื้อเจ้าชาติไปก่อนนะ

พ่อ เสื้อผ้าเจ้าชาติมันก็เก่าเต็มทีแล้ว อืม คงต้องหางานอะไรทำเพิ่มอีกแล้วละ

- ดนตรีคั่น -

ลูชาติ ระยะเวลา ๗ พ่อทำงานหนักขึ้น แล้วกลับบ้านดึก แม่ก็วุ่นวายเตรียมของขาย และ
คอยดูแลพวกน้อง ๆ แม่ออกจากบ้านไปขายของแต่เช้า พ่อกับแม่ไม่มีวันหยุดกับเค้า
เลย ผมอยากให้อพู่อยู่กับผมบ้าง แต่ก่อนวันไหนที่ผมไม่ได้ไปโรงเรียนและพ่อ
ไม่ได้ไปทำงาน พ่อเคยสอนให้ผมเอาเศษไม้ ฝาขวดน้ำอัดลม กระป๋องเก่า ๆ มา
ทำของเล่น แต่เดี๋ยวนี้ ถ้าวันไหนพ่อยู่บ้านพ่อก็มักจะอารมณ์เสีย หรือไม่กินอน
โรงเรียนใกล้จะเปิดเทอมใหม่แล้ว ผมกะว่า พ่อกับแม่คงจะหาเงินได้มากแล้ว
และเทอมใหม่นี้ผมก็จะได้เสื้อ กางเกงใหม่สักชุดหนึ่ง แต่แล้ววันหนึ่ง แม่ก็บอก
ผมว่า ...

แม่ ชาติ แม่บอกกางเกงให้หนึ่งตัวหนึ่งก่อนนะ เอาไว้แม่ขายของได้มาก ๆ แม่จะซื้อ
ให้ตอนเปิดเทอมนะ

ลูชาติ ครับแม่

แม่ เอม แล้วค่าขนมแม่เห็นจะให้เท่าเมื่อก่อนไม่ได้แล้วนะ หมู่นี้ขายของไม่ดีเลย และน้องเค้าจะต้องไปโรงเรียน แม่ต้องให้น้องเค้าด้วย ช่วย ๆ กันกระหมืด-กระแหงหน้อยนะลูก

- ดนตรีคั่น -

สุชาติ เปิดเทอมแล้วผมก็ยังไม่ได้กางเกงใหม่ตามที่แม่บอก แอมยังลดน้อยอีกไปตัวหนึ่ง ค่าขนมก็ลดน้อยลงไปอีก ค่าขนมนั้น ช่างเถอะ ผมพอทนได้ แต่กางเกงใหม่หิชิ ผมอยากได้เหลือเกิน ผมไม่รู้จะทำอย่างไร ผมไม่อยากให้พ่อแม่เดือดร้อน ผมจะไปทำงานช่วยพ่อแม่ ก็ไม่รู้จะทำอะไรดี ก็ผมยังไม่จบ. 6 ด้วยซ้ำ

- ดนตรีคั่น -

สุชาติ วันหนึ่งผมกำลังนั่งคิดถึงกางเกงใหม่ คิดถึงว่าเมื่อไรพ่อแม่จะได้เลิกทำงานหนักแบบนี้ เผื่อว่าพ่อแม่จะว่างสอนผมทำของเล่น พังผมเล่าเรื่องราวที่โรงเรียนและอะไรต่ออะไรอีกมากมาย พี่โต้งนักเรียนรุ่นพี่เค้าเข้ามาทักผม ...

โต้ง ว่าไงเรา ทำอะไรมา นั่งใต้ต้นมะขามที่นี่คนเดียวล่ะ

สุชาติ ผมเงยหน้ามองพี่โต้งอย่างแปลกใจ พี่โต้งนี่เคยทักทายผม ผมเองก็ไม่อยากเข้าใกล้พี่โต้ง พี่โต้งเป็นนักเรียนชั้นห้ามาหลายปีแล้ว ผมเคยเห็นพี่โต้งหนีโรงเรียนและถูกทำโทษบ่อย ๆ บางทีก็แอบสูบบุหรี่อยู่หลังโรงเรียน แปลกจริง ๆ วันนี้มาทักผมทำไมละ

โต้ง อ้าว ถ้ามทำมาไม่พูดล่ะเรา

สุชาติ เอ่อ ... ผมเอ่อ

โต้ง จะพูดอะไรก็พูดซิ จินไม่กัตนายหรอก

สุชาติ คือ ตรงนี้กับเจียบติ สมบัติเย็นสบาย ผมก็เลยมานั่งเล่นคิดอะไรเพลิน ๆ ครับ

- โด้ง มีเรื่องอะไรต้องคิดมากนักหรือ ทำไมไม่ไปวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ ละ
- สุชาติ พี่โด้งถามคำถามกระทบใจผมพอดี ผมก็กำลังอยากจะให้ใครสักคนรับฟัง
เรื่องราวของผม ผมก็เลยเล่าเรื่องที่ผมอยากได้กางเกงตัวใหม่ อยากทำงาน
อะไรสักอย่างช่วยพ่อแม่ ได้เงินมาแล้วผมก็จะซื้อกางเกงใส่เองด้วย
- โด้ง โอ้เอ๋ย เรื่องขี้ผง นายมาบอกถูกคนพอดี ฉันมีคนช่วยนายได้ละ
- สุชาติ จริง ๆ เหนอครับ ช่วยอย่างไรละ
- โด้ง วางใจเถอะ เลิกจากโรงเรียนแล้วจะไปพบกันที่หลังโรงเรียนก็แล้วกัน

- ดนตรีขึ้น -

- สุชาติ ตอนเย็นพอโรงเรียนเลิก ผมก็ไปหาพี่โด้งตามที่นัด พี่โด้งพาผมไปหาผู้ชายคนหนึ่ง
อายุสัก 30 กว่า ๆ ผิวขาว ๆ อ้วน ๆ นั่งอยู่ในรถเก๋งคันใหญ่ พี่โด้งเรียกชาย
คนนั้นว่า น้ำส่ง พี่โด้งเล่าเรื่องของผมให้น้ำส่งฟัง น้ำส่งก็บอกว่าสงสารและรับว่า
จะช่วยเหลือหางานให้ทำ แล้วน้ำส่งก็ให้ทอฟฟี่ผมมาหลายเม็ด บอกให้ผมเอาไปให้
เพื่อน ๆ ด้วย น้ำส่งยังบอกว่าว่าง ๆ จะมารับผมไปซื้อกางเกงด้วยกัน พอผม
จะกลับ น้ำส่งยังให้สตางค์ผมมากินขนมอีก 5 บาท พอผมกลับถึงบ้านแม่ก็คอยอยู่
พอดี
- แม่ ชาติทำไฉนมาถึงช้านักละวันนี้
- สุชาติ ผมแวะไปหาเพื่อนนะครับ
- แม่ อืม จะไปไหนก็ไม่บอก แถ่นี่รถราก็เยอะ อย่าทำอย่างนี้อีกนะ แม่จะใจไม่ดีเลย
- สุชาติ ผมก็เห็นแม่เป็นห่วงผม ๆ เล่าเรื่องน้ำส่งให้แม่ฟัง พร้อมกับเอาทอฟฟี่ที่น้ำส่งบอก
ว่าให้เอาไปฝากเพื่อนมาให้แม่ดูด้วย แม่ไม่ค่อยชอบใจนัก บอกผมว่า ...
- แม่ วันหลังอย่าไปรับของ ๆ แค่อีกนะ คนแปลกหน้าไม่รู้จักกับพ่อกับแม่ ไม่ใช่ว่า
พี่น้อง แค่ว่าคิดอย่างไร ดีหรือร้ายก็ไม่รู้
- สุชาติ แต่น้ำส่งเค้าใจดีนะฮะแม่ เค้ามีสตางค์เยอะด้วย ผมเห็นเค้านั่งรถคันใหญ่เบ้อเริ่ม

แม่ เชื่อแม่เหอะ อย่าไปรับของคนอื่นเค้าเลยมันไม่ดีหรอกลูก ถึงเราไม่มีสตางค์
กระเหม็ดกระแหม่อดอมชะหน่อย อีกไม่นานก็คงจะพอมีพอใช้บ้าง

- ดนตรีขึ้น -

สุชาติ ถ้าผมเชื่อแม่ตั้งแต่คราวนั้นผมก็คงจะไม่ลำบากหรอกครับ หลังจากวันนั้นมา
เลิกเรียนแล้วผมก็แวะไปหลังโรงเรียนเสมอ ตอนแรก ๆ น้ำส่างก็เอาทอฟฟี่
มาให้เกือบทุกวัน ผมก็เอาแจกเพื่อน ๆ หลายคนตามที่น้ำส่างบอก ทอฟฟี่ของ
น้ำส่างอร่อยแปลก ๆ กินแล้วก็อยากกินอีก อยากกินเพิ่มหลาย ๆ เม็ด ตอนแรก ๆ
ผมก็แจกเพื่อน ๆ แต่พอตอนหลัง นาน ๆ น้ำส่างถึงจะมาทอฟฟี่ให้ผมก็เลย
เก็บเอาไว้กินเอง เผื่อว่าน้ำส่างหายไประยะเวลา ๗ วัน ผมจะได้มีทอฟฟี่กิน จนกระทั่ง
ทอฟฟี่หมด น้ำส่างก็ไม่เห็นมาอีก พี่แดงก็หายไปด้วย ผมรออยู่หลายวัน น้ำส่างก็ไม่
มา ผมอยากกินทอฟฟี่มาก กระวนกระวาย ขำวปลาไม่อยากกิน วันหนึ่งผมอยากกิน
ทอฟฟี่ จนทนไม่ได้ มือสั่นปากสั่น ผมก็เลยไม่ไปโรงเรียน เผอิญวันนั้นแม่ขายของ
กลับมาครึ่งวันจะมาเตรียมของไว้ให้พ่อไปต่างจังหวัด ปรากฏผมนอนตัวสั่นอยู่

แม่ ตายแล้วชาติทำมาไม่ไปโรงเรียน ไม่สบายหรืออย่างไร

สุชาติ อืม ๆ ผม ๆ ...

แม่ ไหนเปิดผ้าห่มดูซิ ชาติเป็นอะไรไปนะ ทำงหน้าตาซีดเซียว มือสั่นปากสั่นอย่างนี้ละ

สุชาติ ผม ๆ อยากกินทอฟฟี่ครับ

แม่ อยากกินทอฟฟี่อะไร ทำมาเป็นแบบนี้ละ

สุชาติ ก็ทอฟฟี่ที่น้ำส่างให้แะครับ

(เสียงคนเดินมา)

แม่ อืม ... พ่อมาพอดีเลย ดูเจ้าชาติสิ เป็นอะไรก็ไม่วู้อ้องอยากกินแต่ทอฟฟี่
แล้วหนูนี้ขำวปลาไม่อยากกิน

พ่อ เอ็งไม่ได้การละ หน้าตาซีดเซียว สิ้นเต็มไปทั้งตัวอย่างนั้น รีบพาไปโรงพยาบาล
เดอะ ฉันว่าอาการเหมือนติดยาเสพติดนะ

- ดนตรี -

สุชาติ ตอนผมอยู่โรงพยาบาล วันหนึ่งแม่มาเยี่ยม เผอิญผมพบข่าวน้ำสงโหน่งสือพิมพ์
ผมช้รูปน้ำสงให้แม่ดู ... คนนี้แหละแม่ที่เอาทอฟฟี่มาให้ผม
แม่ ไหน ๆ นี่มันพวกค้ายาเสพติดนี่ บ่าวเค้าว่าอย่างเงาะ ตาย คนใจร้ายจริงเอา
ยาเสพติดไปหลอกๆ ให้เด็ก ๆ กิน เป็นทอฟฟี่บ้าง บุหรี่บ้างพอติดแล้วก็จับพวก
เด็ก ๆ ไปขัง บังคับให้ทำงานหนัก หาเงินมาให้ ต้องลักขโมยของคนอื่นบ้าง
ดิฉัน ที่ตำรวจจับได้ และช่วยเด็ก ๆ ออกมา
สุชาติ ผมก็เกือบไปเหมือนกันนะ ครับ
แม่ ลูกยังโชคร้ายที่ติดเยอะมาก ต่อไปต้องระวังตัวให้ดิฉัน
สุชาติ ครับแม่ ผมก็เพียงแต่อยากได้กางเกงใหม่ และทำงานช่วยพ่อแม่เท่านั้น
แม่ เอาเดอะ ขอให้ลูกเชื่อฟังพ่อแม่เท่านั้นก็ใช้ได้แล้วละ

- ดนตรี -

สุชาติ จริงดิฉัน เชื่อฟังพ่อแม่ เพราะผมไม่เชื่อฟังแม่ ผมยังจำได้ดีที่แม่บอกว่า ...
(นึกถึงเสียงแม่) ... ทิหลังอย่าไปรับของเค้านะ คนแปลกหน้าไม่รู้จักกับ
พ่อกับแม่ ไม่ใช่ญาติพี่น้อง เค้าจะคิดอย่างไร ดีหรือร้ายก็ไม่รู้ ...
เพื่อน ๆ ครับ แม่ผมพูดถูก เพื่อน ๆ ต้องระวังนะครับ เวลาคนแปลกหน้าให้ขนม
ทอฟฟี่ หรืออะไรก็แล้วแต่ อย่าเอาอย่างผมนะครับ ต้องบอกพ่อแม่ หรือคุณครูให้
รู้ด้วย มิฉะนั้นอาจจะสาบสูญไปก็ได้ เรื่องของผมก็จบลงแค่นี้ละครับ สวัสดีครับ

- ดนตรีปิดรายการ -

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุกัญญา ชื่อสกุล แพงโสม
 เกิดวันที่ 21 พฤษภาคม พุทธศักราช 2508
 สถานที่เกิด อ. ปราณบุรี จ. ประจวบคีรีขันธ์
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 34 หมู่ 2 ตำบลเขาน้อย อำเภอปราณบุรี
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529

ศษ.บ. (วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา
 วิชาโท เศรษฐศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
 วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

พ.ศ. 2532

กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร